

การออกแบบภาพประกอบสำหรับหนังสือเรื่อง "หลงกลืนกัญชา"

ILLUSTRATION DESIGN FOR

"HIPPIES MOVEMENT"

นางสาว สิริจันทร์ ศิริพิริยะกุล

รพ.
๘๗317
2549

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 81156
วัน,เดือน,ปี. - 6 ส.ย. 2551

b. 119 26 264
i.....

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชานิตยศิลป์ ภาควิชานิตยศิลป์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2549

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบอนุญาตศิลปนิพนธ์

การออกแบบภาพประกอบสำหรับหนังสือเรื่อง “หลงกลั่นกัญชา”

ILLUSTRATION DESIGN FOR “HIPPIES MOVEMENT”

ภาควิชาศิลปะการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปะการออกแบบ

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์.....วันที่ ๕ มิย ๕๐
(อาจารย์พิรพงษ์ พงษ์ประภาพันธ์)

หัวหน้าภาควิชา.....วันที่ ๕ มิ.ค. ๕๐
(อาจารย์วีศักดิ์ รักใหม่)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบอนุญาตศิลปนิพนธ์

การออกแบบภาพประกอบสำหรับหนังสือเรื่อง “หลงกลิ้งกัญชา”
ILLUSTRATION DESIGN FOR “HIPPIES MOVEMENT”

นางสาวสิรินทร์ ศิริพิริยะกุล
Miss SIRIN SIRIPRIYAKUL

ภาควิชาศิลปะการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปะการออกแบบ

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์.....วันที่ 4 มิ.ย. 2550
(อาจารย์พิรพงษ์ พงษ์ประภาพันธ์)

หัวหน้าภาควิชา.....วันที่.....
(อาจารย์วิศักดิ์ รักใหม่)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

- ขอบคุณครอบครัวที่เข้าใจในทางที่เลือกเดินและให้กำลังใจเสมอมา
- ขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ตลอด 4 ปีที่ศึกษาอยู่ในสถาบันแห่งนี้
- ขอบคุณครูแดงและครูนิคสำหรับกำลังใจและการเตือนสติในยามข้าพเจ้าขาดสติอย่างที่สุด
- คุณรงค์ วงษ์สวรรค์ ผู้ประพันธ์ เพลงกลั่นกัญชา
- ขอบคุณเพื่อนๆนิเทศศิลป์ ชั้น 21 และเพื่อนๆในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ทุกคนสำหรับกำลังใจและช่วงเวลาที่มีความสุขในมหาวิทยาลัย
- ขอบคุณ BBC6 MUSIC และ www.yesindie.com สำหรับบทเพลงเพราะๆที่จับกลุ่มในยามทำงาน และกำลังใจจากเพื่อนๆที่ใน yesindie

ศิริพันธ์ ศิริพิริยะกุล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญภาพประกอบ.....	จ

บทที่

1. บทนำ

1. ความเป็นมาของโครงการ.....	1
2. วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	1
3. ขอบเขตของโครงการ.....	2
4. แนวทางในการดำเนินงาน.....	2
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2

2. ข้อมูลโครงการ

1. การออกแบบภาพประกอบ.....	3
2. การออกแบบหนังสือ.....	12
3. ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือ “หลงกลิ้งกัญชา”.....	26
4. ข้อมูลเกี่ยวกับ “ฮิปปี”.....	27
5. กลุ่มเป้าหมาย.....	29

3. วิเคราะห์และสรุปข้อมูล

1. สรุปข้อมูลเรื่อง “หลงกลิ้งกัญชา”.....	30
2. วิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง “หลงกลิ้งกัญชา”.....	35
3. วิเคราะห์วิธีและขั้นตอนการทำงาน.....	37

ค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. แนวทางในการออกแบบ	
1. แนวทางในการออกแบบ.....	38
2. การปฏิบัติงาน.....	39
3. ภาพประกอบที่สมบูรณ์.....	40
4. รูปแบบหนังสือ.....	50
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	56
บรรณานุกรม.....	57

สารบัญภาพ

รูปที่

1. ภาพตัวอย่างหนังสือ “หลงกลิ้งกัญชา” ที่ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2533.....	36
2. ภาพตัวอย่างหนังสือ “หลงกลิ้งกัญชา” ที่ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2545.....	37
3. ภาพปก.....	40
4. ภาพสารบัญ.....	41
5. ภาพพื้นฐานของนักคิดหม้อ.....	42
6. ภาพฤดูแล้งใจ.....	43
7. ภาพผู้ไขว่คว้าความว่างเปล่า.....	44
8. ภาพบุปผาชนไหลบ่าสู่เฮท-แอชเบอร์รี่.....	45
9. ภาพแม่เรียน.....	46
10. ภาพถ้าทุกผู้ทุกตัวเอบอานอยู่ในรสนมา.....	47
11. ภาพสองชีวิต.....	48
12. ภาพอวสานของซูแซน ค. แห่งบ้านเลขที่ XXXX.....	49
13. ภาพปกด้านหลัง – ปกด้านหน้า.....	50
14. ภาพรองปก.....	51
15. ภาพปกใน.....	51
16. ภาพการจัดวางตัวอักษร 1.....	52
17. ภาพการจัดวางตัวอักษร 2.....	53
18. ภาพการจัดวางตัวอักษร 3.....	54
19. ภาพการจัดวางตัวอักษร 4.....	55

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาของโครงการ

ข้าพเจ้ามีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องของการทำภาพประกอบ เนื่องด้วยภาพประกอบเป็นหัวใจของการสร้างสรรค์สื่อต่างๆ ให้สวยงาม มีความน่าสนใจ และช่วยยกระดับของสื่ออื่นๆ ให้ทรงคุณค่ายิ่งขึ้น

ภาพประกอบมีความสำคัญในการสื่อความหมายเช่นเดียวกับเนื้อหา ดังนั้นการถ่ายทอดสื่อภาพประกอบจึงมีความสำคัญในการสื่อความหมายเช่นเดียวกัน โครงการที่ศึกษาในครั้งนี้เพื่อให้ภาพประกอบเป็นตัวส่งเสริมกับอารมณ์และเนื้อหาของหนังสือ

หนังสือเรื่อง หลงกลิ่นกัญญา เขียนโดย รงค์ วงษ์สวรรค์ มีความน่าสนใจอย่างยิ่งในการทำภาพประกอบ โดยเป็นเรื่องราวที่ผู้แต่งต้องการถ่ายทอดให้ผู้อ่านได้เข้าใจและรู้จักบุพผาชนอย่างลึกซึ้งด้วยการเดินทางไปคลุกคลีในสถานที่จริงกับบุคคลจริง ซึ่งหนังสือได้ถูกตีพิมพ์ออกมาครั้งแรกในพ.ศ. 2512 เป็นเวลาที่ยุคของบุพผาชนกำลังเฟื่องฟู แล้วได้ตีพิมพ์ออกมาอีกครั้งในพ.ศ. 2533 และครั้งล่าสุดในพ.ศ. 2545 ได้มีการเพิ่มเนื้อหาพร้อมเปลี่ยนปกใหม่เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย โดยที่ภาพประกอบภายในเล่มเป็นภาพถ่ายจากยุคเก่า บ้างก็ไม่ค่อยชัดหรืออาจจะเป็นภาพที่ไม่ได้สัมพันธ์กับเรื่องราวเท่าใดนัก การทดลองทำภาพประกอบครั้งนี้ก็เพื่อลองสร้างภาพประกอบเพื่อให้สอดคล้องกับเรื่องราวภายในหนังสือ และเพื่อสร้างความแตกต่างน่าสนใจยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษาความหมาย ลักษณะ และประโยชน์ของภาพประกอบ
2. เพื่อศึกษารูปแบบในการออกแบบภาพประกอบ
3. สามารถสร้างภาพประกอบเพื่อให้เข้าใจในเทคนิคหลายรูปแบบ และพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมกับงานและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว
4. สามารถสร้างภาพประกอบให้สนับสนุนเนื้อหาของเรื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ขอบเขตของโครงการ

ทำภาพประกอบจำนวน 10 ภาพ ประกอบหนังสือจำนวน 8 ตอน ปก 1 ภาพ และ สารบัญ 1 ภาพ

4. แนวทางการดำเนินงาน

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบภาพประกอบจากหนังสือ อินเทอร์เน็ต เอกสารฯลฯ
2. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ
3. ศึกษาเนื้อหาจากหนังสือ หลงกลิ่นกัญชา อย่างละเอียด และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับฮิปปีจากสื่อต่างๆเช่น อินเทอร์เน็ต
4. หาภาพของฮิปปีในยุค 60 และ 70 รวมทั้งดูคลิปวิดีโอต่างๆที่เกี่ยวข้องกับฮิปปี เพื่อให้สามารถเข้าใจถึงอารมณ์ของบุปผาชนในยุคนั้น
5. ศึกษากลุ่มเป้าหมาย
6. ดูรูปแบบงานศิลปะ ศึกษาและพัฒนาเทคนิคให้เหมาะสมกับงาน
7. ปรึกษาและขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ
8. วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบภาพประกอบ
9. สร้างและสร้างผลงานจริง

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพิ่มทักษะในการออกแบบภาพประกอบ
2. พัฒนาเทคนิคใหม่ๆในการทำภาพประกอบ
3. เพิ่มทักษะการแก้ปัญหาในการทำงาน
4. หาสไตล์ที่น่าสนใจ สามารถแสดงความเป็นตัวเองและนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ข้อมูลโครงการ

1.การออกแบบภาพประกอบ

ภาพประกอบ (Illustration) ความหมายของภาพประกอบตามพจนานุกรม พจนานุกรม อังกฤษ-ไทย (ฉบับใหม่) A NEW ENGLISH-THAI DICTIONARY ILLUSTRATION vt.

1. การใช้ภาพหรือตัวอย่าง ให้อธิบาย : Illustrate a lesson with picture ใช้ภาพมาอธิบายบทเรียนบทหนึ่ง Illustrate by charts and diagrams ใช้ภาพมาอธิบาย
2. ใช้ภาพแทรกอาทิมาประดับ (หนังสือหรือหนังสือพิมพ์) an illustrated magazine นิตยสารที่มีภาพแทรก ILLUSTRATION n. การอธิบาย,การใช้ภาพอธิบายภาพประกอบ

ขอบข่ายของงานและคำจำกัดความของภาพประกอบนี้เป็นสิ่งไม่ชัดเจน ไม่มีข้อจำกัด สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ส่วนหนึ่งของคำจำกัดความ สามารถที่จะแบ่งแยกภาพประกอบออกจากจุดอื่นซึ่งคำจำกัดความที่มีความชัดเจนที่สุดของคำว่าภาพประกอบ (ถึงแม้ว่ามันจะไม่ครบทุกสิ่งทุกอย่างและมีข้อสังเกตว่าได้ร่วมงานที่มีได้เป็นภาพประกอบเอาไว้ด้วย) คือ เป็นผลผลิตของการสร้างจินตภาพในหลากหลายรูปแบบมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้มีการใช้ระบบการพิมพ์ โดยปกติขั้นตอนนี้จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจในด้านจินตภาพของนักเขียนภาพประกอบนั้น ผู้ว่าจ้างจะเป็นผู้ให้แนวความคิดในด้านองค์ประกอบของจินตภาพหลักๆเริ่มจากการแยกภาพประกอบออกจากการวาดภาพ หรือ การระบายสี ซึ่งเป็นพื้นฐานในเบื้องต้นของการสร้างภาพประกอบ ในการแลกเปลี่ยนความคิด เกี่ยวกับปัญหาลูกค้าและการดำเนินการในสิ่งที่ได้รับมอบหมายมา ซึ่งนักเขียนภาพประกอบจะต้องผลิตงานที่มีการเผยแพร่ออกสู่สาธารณะชนทั่วไป สิ่งเหล่านี้พบได้ในงานออกแบบเลขศิลป์ (GRAPHIC DESIGN), พาณิชศิลป์ (COMMERCIAL ART), จิตรกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(DRAWING), ภาพเขียนสี (PAINTING), ภาพประกอบ (ILLUSTRATION), วิจิตรศิลป์ (FINE ART) ฯลฯ

สรุป ภาพประกอบ หมายถึง ภาพประกอบที่ใช้กับงานประเภทสิ่งพิมพ์ (Publication) ชนิดต่างๆ แยกทุกประเภท เช่น

- โปสเตอร์, หนังสือ
- งานโฆษณาต่างๆ เช่น Bill Board , Bus side , Bus back , Magazine

1.1 ประวัติความเป็นมาของภาพประกอบ

จุดมุ่งหมายของทัศนศิลป์ทุกสาขาก็เพื่อที่จะสร้างภาพ แต่หากภาพที่สร้างขึ้นนั้นใช้เพื่อบอกกล่าวข้อมูลข่าวสาร ภาพศิลปะนั้นโดยปกติเรียกกันว่า “ภาพประกอบ” ศิลปะกับภาพประกอบเรื่อง แยกออกจากกันไม่ได้ การเขียนภาพประกอบเรื่อง ต้องอาศัยทักษะทางศิลปะเป็นอันมาก ภาพประกอบจัดเป็นศิลปะเพื่อการพาณิชย์ เพราะเหตุนี้ลักษณะและเนื้อหาของภาพประกอบเรื่องจึงขึ้นอยู่กับความต้องการทางสังคมและเศรษฐกิจ

ภาพประกอบเรื่องใช้เป็นเครื่องมือในการบรรยายประกอบสมุดบันทึก และหนังสือมาตั้งแต่โบราณกาล หนังสือม้วน (ม้วนแทนที่จะเย็บเป็นเล่ม) ของอียิปต์ เช่น บุค-ออฟ-เดอะ-เดด (Book of the Dead) และรามเสสซัม พาไรร์ส (Ramessum Papyrus) เข้าใจกันว่าเขียนขึ้น 1,900 ปีก่อน คริสตกาล ศิลปะที่ใช้บรรยายเนื้อความในสมุดบันทึก ถือว่าเป็นต้นตำรับของภาพประกอบเรื่องของหนังสือปัจจุบัน แต่เดิมการตกแต่งและบรรยายเนื้อความของหนังสือมักจะเป็นเรื่องราวทางศาสนา เขียนกันในสำนักสงฆ์ หนังสือบทสวด และสมุดบันทึก ที่เด่นชัดเห็นจะได้แก่ ชื่อ เทรริชเซอร์ส (Tres Riches Heures) ของ ดุค เดอ เบอริ (Duc De Berry) ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงถึงความชำนาญในการสร้างชีวิตชีวา ของภาพประกอบเรื่อง โดยปกตินิยมเขียนบนหลังลูกวัว โดยใช้สีฝุ่น (Tempera)

ช่างเขียนภาพประกอบโดยปกติแล้ว มักพยายามหาโอกาสที่จะใช้เครื่องมือ เครื่องกลไก เข้าช่วยเพื่อช่วยเสริมทักษะและขยายขอบเขตของงานเหตุผลข้อหนึ่ง อาจเป็นเพราะว่าภาพประกอบเรื่องมักเป็นภาพเชิงวิเคราะห์หรือภาพบรรยาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชา วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ แพทย์ศาสตร์ และสถาปัตยกรรมศาสตร์ ศิลปินชาวกรีกและชาวโรมันได้เห็นความจำเป็นของการเขียนภาพประกอบเรื่อง และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ภาพทัศนศิลป์ (Perspective) แต่อย่างไรก็ตามตราจนถึงสมัย เรเนอร์ซองซ์ กว่าที่หลักการทำภาพทัศนศิลป์ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เข้าใจกันถูกต้องอย่างแท้จริง ทฤษฎีของ ฟิลิปโป บรูเนอเลสซีย (Filippo Brunelleschi) ช่วยปฏิรู งานศิลปะและการเขียนภาพประกอบเรื่องราวทางช่างศิลป์ อลชะช่วยเขียนภาพประกอบเรื่อง ลีโอนาโด ดา วินชี (Leonardo Da Vinci) และ อัลเบรชท์ ดูร์ (Albrecht Durer) เป็นผู้วางมาตรฐานอย่างกวาดขัน ในการสังเกตและความกระฉ่างชัดของรายละเอียดสำหรับการเขียนแบบทางช่าง และสถาปัตยกรรม ความต้องการช่างเขียนภาพประกอบเรื่องราวทางช่าง ซึ่งมีความยุ่งยากซับซ้อนได้ขยายตัวออกมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนับตั้งแต่มีวิวัฒนาการทางอุตสาหกรรม ในศตวรรษที่ 18 แม้กระทั่งทุกวันนี้ อันเป็นยุคของอิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์ ช่างเขียนภาพประกอบเรื่องราวทางช่างยังต้องอาศัยความ สันตักที่เคยใช้กันตั้งแต่สมัยโรมัน ความสามารถที่จะสังเกตและจะถ่ายทอดสิ่งที่เห็นเป็นสามมิติที่ แม่นยำ

1.1.1 ภาพประกอบในหนังสือ

การเขียนภาพประกอบเรื่องในหนังสือ เริ่มขึ้นเมื่อสมัยศตวรรษที่ 15 ด้วยการพิมพ์ลีดด ในสมัยนี้ภาพประกอบเรื่องและเนื้อความ แก่ด้วยมือบนไม้ยูบานหน้าเดียวกัน แม่พิมพ์แกะไม้ สมัยแรก ๆ ที่หลงเหลืออยู่คือ วัชรสูตร (Diamond Sutra) ของจีนทำขึ้น 686 ปี หลังคริสตกาล การ คิดแทนพิมพ์แบบเคลื่อนไหวได้ในปลายศตวรรษที่ 15 แม้จะเป็นเพียงรุ่นแรกๆ ไม่สะดวกกับการใช้ งานมากนักก็ช่วยให้การเขียนภาพประกอบเรื่องได้ขยายตัวออกไปอีก การใช้แม่พิมพ์แกะไม้ค่อยๆ ลดความนิยมลงไปจนถึงศตวรรษที่ 16-17 เมื่อการกัดแม่พิมพ์ด้วยกรด (Etching) และการชุบบน แผ่นทองเหลืองมีบทบาท แต่ช่างเขียนภาพประกอบเรื่องในสมัยแรกๆ เช่น โฮลเบน (Holbein) และดูร์ (Durer) ยังคงใช้เทคนิคทั้งสองคู่กัน ในช่วงศตวรรษที่ 16-17 นี้ ศิลปะการทำภาพประกอบ เรื่องเริ่มแพร่กระจายไปทั่วยุโรป ช่างเขียนภาพประกอบเรื่องที่มีฝีมือ ที่มีอิทธิพลมากในยุคนี้คือ ชาวฝรั่งเศส ชื่อ กือฟฟอย ทอรี (Geotroy tory) ซึ่งเป็นผู้ที่ให้ความสนใจกับส่วนต่างๆของหน้า หนังสือภาพประกอบเรื่อง เนื้อความและกรอบนอก โดยพยายามทำให้เป็นงานศิลปะไปทั้งหน้าใน ระยะเดียวกัน ในประเทศญี่ปุ่น หมู่ช่างยูคิโยอิ (Ukiyo C School) ได้คิดเทคนิคการทำภาพพิมพ์ไม้ สอดสีขึ้น

การเขียนภาพประกอบในหนังสือ เพิ่มความหรูหรามากขึ้นในศตวรรษที่ 17 ภาพที่ปรากฏ ขึ้นในหน้าหนังสือจะเป็นภาพขนาดใหญ่ของสถาปัตยกรรมและโครงสร้างงานที่ติดอยู่ในแนวหน้า ในศตวรรษที่ 18 เป็นงานศิลป์ชาวฝรั่งเศส เช่น ฟรังซัว บูเชร์ (Francois Boucher) และฌอน แบบติส โอเดร (Jean Bapiste Oudry)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแก้ปัญหาทางเทคนิคบรรลุผลสำเร็จเมื่อปี 1796 เมื่อชาวเยอรมัน ชื่อ อลัวส์ เซเนเฟลเดอร์ (Alois Senefelder) ได้คิดวิธีพิมพ์ลิขินได้ ก่อนหน้านั้นการพิมพ์ทำได้โดยการยกผิวหน้าแม่พิมพ์ให้สูงขึ้น อาบด้วยหมึก แล้วกดบนกระดาษทำให้เกิดรอยพิมพ์ การพิมพ์ขึ้นอยู่กับทฤษฎีที่ว่าน้ำไม่ปนกับน้ำมัน วิธีนี้เป็นวิธีแรกในการพิมพ์ภาพบนแผ่นราบซึ่งหมายถึง เราพิมพ์ภาพจากแผ่นเรียบ แทนที่จะพิมพ์จากรอยนูนเหมือนก่อน หนังสือเล่มแรกที่มีชื่อโดยใช้วิธีนี้ คือ หนังสือชื่อเฟาสท์ (Faust) ฉบับของ เดอลาครัวส์ (Delacroix) ซึ่งพิมพ์เมื่อปี ค.ศ.1828

ในประเทศอังกฤษ ช่างเขียนภาพประกอบเรื่องที่ใช้แม่พิมพ์ที่มีชื่อเสียงในศตวรรษที่ 19 คือ วิลเลียม เบลค (William Blake) อาศัยหลายวิธีและลักษณะชวนฝันให้เด่นในวงการศิลปะและการเขียนภาพประกอบเรื่อง เขายังได้คิดวิธีการของเขาเอง โดยใช้กรดกัดผิวหน้าออก ซึ่งวิธีนี้ไม่เป็นที่นิยมหลังจากเขาตาย อย่างไรก็ตามการแกะแม่พิมพ์ด้วยไม้ยังคงเป็นหลักในทางช่างเขียนภาพประกอบเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมการผลิตหนังสือนิตยสารที่กำลังเป็นที่นิยมแพร่หลาย ช่วงปี ค.ศ.1830 และ 1840 มีข้อสังเกตอยู่อย่างหนึ่งว่า นักเขียนที่มีชื่อเสียงในสมัยนั้น เช่น ชาร์ลส์ ดิกเคนส์ (Charles Dickens) และภายหลัง อีมิล โซลา (Emile Zola) ในฝรั่งเศสตีพิมพ์ผลงานในนิตยสาร โดยมีภาพประกอบเรื่องเป็นตอนๆ

ใน ค.ศ.1851 มีการคิดวิธีสอดลิขิน หนังสือของเอคมันด์ อีแวนส์ (Eamund Evants) ใช้ช่างเขียนภาพประกอบในหนังสือ อย่างไรก็ตามวิธีนี้ใช้เวลานานและราคาสูง การเขียนภาพประกอบเรื่องสีขาว ดำ ยังคงทำกันอยู่เป็นส่วนใหญ่ ในหมู่ช่างเขียนประกอบเรื่อง หนังสือนิตยสาร เช่น อิลลัสเตรเตด ลอนดอนนิวส์ (Illustrated London News) ซึ่งเป็นหนังสือแนวหน้าแสดงภาพประกอบเรื่องก็แสดงถึงความพยายามของช่างเขียนภาพประกอบเรื่อง ในอันที่ใช้ภาพขาวดำ เพื่อแสดงภาพที่เหมือนจริง

ในศตวรรษที่ 20 ภาพถ่ายเริ่มเข้ามาในอาณาจักรของการเขียนภาพประกอบเรื่อง และมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการทำภาพประกอบเรื่อง ภาพประกอบเรื่องในรูปถ่ายในหนังสือตีพิมพ์เป็นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ.1880 ภาพถ่ายชี้ให้เห็นถึงวิธีการในการสร้างภาพให้เหมือนของจริง และก่อให้เกิดการแยกตัวของศิลปะ ช่างเขียนภาพประกอบเรื่องกลุ่มหนึ่งพยายามสร้างภาพให้เหมือนภาพถ่ายและพยายามให้เหมือนของจริงมากขึ้นทุกที กับอีกกลุ่มหนึ่งที่พยายามเล็งความจริงไปสู่ความฝัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในศตวรรษที่ 19 มีการหันกลับไปสู่การแกะไม้ซึ่งจะเห็นได้จากงานของ เอ็ดมุนด์ เบริน เจนส์ (Edmund Burn Jones) และภายหลังในงานของ โอเบอ เบียคสตี (Aubrey Beardsley) อาร์ท โนโว (Art Nouveau) การได้เข้ามามีบทบาทในการเขียนภาพประกอบเรื่องในตอนนี เช่น ในงานของ ชาลส์ เรนนี่ แมคคอนทอสซ์ (Charles Rennie Mackintosh) และยังมีบทบาทในการทำภาพประกอบโปสเตอร์โฆษณา

ในด้านเทคนิค ช่วงศตวรรษที่ 19 ได้มีการคิดค้นเครื่องกลและกระบวนการพิมพ์และการคิดค้นสีสำหรับการพิมพ์ภาพประกอบเรื่อง เช่น การพิมพ์โคบอลต์ และแคดเมียม สีที่คิดค้นใหม่เข้าไปเพิ่มสเปกตรัมของสี สีเหล่านี้เกิดจากการสร้างเม็ดสีจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม

สิ่งที่รู้ดูหน้าไป คือ เทคนิคการแยกสี ช่วยให้พิมพ์ภาพแม่นยำตามภาพเดิมการแยกสี ออกเป็นแผ่นสกรีนแล้วพิมพ์ทับกัน ทำให้สีมีเงา ช่างเขียนภาพประกอบเรื่อง 2 คน ที่มีชื่อเสียงที่ใช้เทคนิคการแยกสี คือ อาร์เธอร์ แรคแมน (Arthur Ruckman) และ เอ็ดมุนด์ คูเลค ทั้งสองอาศัยสีน้ำเป็นหลัก ภายหลังจากมีการนำเทคนิคใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการแยกสี จึงมีการพิมพ์แยกสี เกิดขึ้น ช่วยให้ช่างเขียนภาพใช้สีอย่างอื่นเข้ามาในการแยกสี

นิตยสารช่วยขยายตัวการเขียนภาพประกอบเรื่องให้แพร่หลายขึ้นในอเมริกา นอร์แมน รอคเวล (Norman Rockwell) ใช้สีน้ำเป็นหลักในการเขียนภาพประกอบเรื่องในนิตยสาร Saturday Evening Post

ระหว่าง ค.ศ. 1920 และ ค.ศ. 1930 รอคเวล เขียนภาพประกอบเหมือนจริง มีช่างเขียนภาพเรื่องหลายคนที่เดินตามแนวทางของรอกเวล สิ่งเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลของการภาพถ่ายที่มีต่อการเขียนภาพประกอบเรื่อง

1.1.2 ภาพโฆษณาและภาพโปสเตอร์

การเขียนภาพโฆษณา เป็นอีกด้านหนึ่งที่ขยายงานของช่างเขียนภาพประกอบออกไปแม้ว่าหนังสือ ลอนดอน กาเซ็ทท์ (London Gazette) จะพิมพ์ไบแทรกโฆษณาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1666 นานจนกระทั่งกลางศตวรรษที่ 19 การโฆษณาโดยเฉพาะในนิตยสารหนังสือพิมพ์รายวัน และภาพโปสเตอร์ จะเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน การโฆษณาเป็นผลสืบเนื่องมาจากการขยายตัวของงานพาณิชย์ และอุตสาหกรรม ซึ่งมีแรงกระตุ้นมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม อันเป็นผลทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้เกิด การแข่งขันทางการค้า ในปัจจุบันภาพยนตร์ทีวี ได้ช่วยขยายงานภาพเขียนประกอบเรื่อง ให้ขยายตัวกว้างไกลออกมาอีก

ประสิทธิภาพของภาพเขียน และโอกาสที่จะใช้ภาพเป็นสื่อของโปสเตอร์ กลายเป็น เครื่องมืออันสำคัญในงานโฆษณา งานโปสเตอร์สมัยแรกๆเป็นใบปลิว มีตัวอักษรและลวดลาย กลายเป็นที่นิยมแพร่หลายเมื่อมีการคิดวิธีพิมพ์ลึกลงได้ อองรี เดอ ทูลูส เลอเทรค (Henri De Toulouse Lautrec) จัดเป็นงานช่างเขียนโปสเตอร์ใหญ่คนแรกของงานเขียนโปสเตอร์แนว สมัยใหม่ งานโปสเตอร์ของเลอเทรค เช่น Ambassador in Paris ได้ชี้ให้เห็นถึงความชำนาญ เกี่ยวกับเทคนิคการพิมพ์ลึกลง และเป็นผู้ที่มิสสายตาแหลม นอกจากนี้ยังได้กลายเป็นเทคนิคในการ โฆษณา เช่น ทำให้เกิดภาพมีตัวอักษรน้อย และพยายามให้ตัวอักษรสอดคล้องโยงคล้องจองกับ ภาพ

ภาพโปสเตอร์ถูกใช้ได้หลายทาง นอกจากการโฆษณาการค้าแล้ว ก็ยังใช้กับโฆษณาชวน เชื่อทางการเมืองด้วย ภาพโปสเตอร์การเมืองติดตามฝ่าผนังตามกำแพงทั่วเมือง ปารีสในสมัย ปฏิวัติฝรั่งเศส และภาพของ เช เกวารา (Che Guevara) แสดงออกถึงความไม่พอใจของคนกลุ่ม หนึ่งๆ ในยุค ค.ศ. 1960

ใน 30 กว่า ปี ที่ ถ่วงมา ภาพโปสเตอร์ได้ขยายตัวไปอีกอย่างกว้างขวาง โดยช่างเขียน ภาพประกอบ เช่น แอนดี้ วอร์โฮล (Andy Warhol) และ มิลตัน กราเซีย (Milton Glasea) ทั้ง สองได้นำแนวความคิด และทักษะการออกแบบ และความเข้าใจถึงผลกระทบของภาพ ถึงปัจจุบันนี้ การโฆษณาส่งผลกระทบต่อแทบทุกองศาของชีวิต ในขณะที่ความต้องการขยายตัวออก เทคโนโลยี ช่วยแก้ปัญหาที่ยู่ยากซับซ้อนง่ายขึ้น ช่วยในการพิมพ์ การแยกสีครบทุกสี ซึ่งทุกวันนี้ไม่แพงมาก จนกระทั่งหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสารพิมพ์แพร่ทั่วไป และถือเป็นเรื่องธรรมดา

กราฟิกหนึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งหนึ่งการ์ตูน เป็นอีกทางหนึ่งของงานช่างเขียนภาพประกอบ เรื่องในปัจจุบัน ซึ่งขยายตัวไปมากขึ้น ควบคู่ไปกับการแพร่หลายของโทรทัศน์

ในสมัยแรกๆ ของการเขียนภาพประกอบเรื่อง งานจิตรศิลป์และงานเขียนภาพประกอบ เรื่องแยกออกจากกันไม่ได้ เช่น งานของ คูร์ เป็นที่น่าสนใจที่ว่าภาพโปสเตอร์ทุกวันนี้ไม่ได้เป็น เพียงภาพประกอบที่ไม่ได้ข้อมูลข่าวสาร หรือ โฆษณาสินค้าเท่านั้น แต่กลายเป็นศิลปะในตัวเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพโปสเตอร์ที่ไม่ได้โฆษณาสินค้า ทุกวันนี้แพร่หลายและราคาไม่แพง และกลายเป็นของใช้สอยเพื่อตกแต่งอาคารที่อยู่อาศัย

แม้ว่าจะมีการขยายตัวของงานเขียนภาพประกอบเรื่อง และความรุดหน้าของเทคโนโลยีของวัตถุ รวมทั้งกระบวนการทำกราฟิก บทบาทของช่างประกอบเรื่อง หาได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมไม่ คือส่วนหนึ่งของช่างเขียนภาพประกอบเรื่อง ยังคงเป็นเครื่องมือของนักธุรกิจที่ทำงานเพื่อเกร็งกำไร แต่เรื่องนี้ก็ไม่ได้เป็นเรื่องสำคัญ トラบดที่ศิลปินได้สร้างสรรค์งานที่ตนรักด้วยใจอันเป็นอิสระ

สรุป

ในช่วงศตวรรษที่ 20 ที่ผ่านมามีรูปแบบต่างๆ เหล่านั้น ก็ได้เป็นสำคัญของวิชาชีพนี้มาตั้งแต่ตอนปลายของทศวรรษที่ 1890 รูปแบบของ Illustration ก็มีมากมายหลายแบบเป็นผลมาจากการรวบรวมรูปแบบต่างๆ ของ Illustration ในยุคแรกเริ่ม รวมถึงการทดลองเทคนิค Reproduction แบบเก่าและการศึกษาผลงานในอดีต

การพัฒนาเทคนิคส่วนบุคคลและการค้นพบวิธีใหม่ๆ จาการวาด รวมถึงการนำสื่อหลายๆ แห่ง มาผสมผสานกัน จึงเปรียบได้เป็นหลักสำคัญของ Illustration ในปัจจุบัน แต่ทั้งนี้ก็ยังไม่มีทั้งเทคนิควิธีดั้งเดิมไปเสียทีเดียว

1.2 ความสำคัญของภาพประกอบ

ภาพประกอบที่หลายคนจะนึกออก คือ ภาพประกอบตามนิตยสารบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ว่าจริงๆ แล้วภาพประกอบไม่ได้เฉพาะเจาะจงใช้ในนิตยสาร หรือ หนังสือ เท่านั้น ยังรวมไปถึงงาน Commercial

1.2.1 หน้าที่ของภาพประกอบ

บางคนอาจไม่ให้ความสำคัญกับภาพประกอบมากนัก เพราะคิดว่ามีเพียงตัวอักษร ก็สามารถเล่าเรื่องทั้งหมดได้ (การมีความหมายในตัวของมันเอง) ที่จริงแล้วภาพประกอบมีประโยชน์หลายอย่าง คือ ภาพประกอบสามารถเปลี่ยนจากสิ่งที่ เป็น Realistic หรือ ภาพที่ตรงกับเนื้อเรื่องให้ตรงกับความต้องการได้ และช่วยในการถ่ายทอดความรู้สึก อารมณ์ รวมถึงบรรยากาศได้ ภาพประกอบมีทั้งภาพเหมือนจริง เหมือนจริง การ์ตูน ฯลฯ จึงไม่มีคำว่าภาพประกอบเป็นลักษณะใด แต่การจะเลือกลักษณะใดนั้น ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์เป็นสำคัญ หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพประกอบ คือ เพื่อสร้างหรือดึงดูดความสนใจ และนับเป็นตัวสร้างบรรยากาศทั้งหมดด้วย โดยปกติภาพประกอบจะมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1. เพื่อแสดงประกอบกับเรื่องราว ข่าวสารต่างๆ ที่นำเสนอให้เกิดความรู้สึก ความเข้าใจคล้อยตาม วัตถุประสงค์ของการสื่อสารที่มุ่งหวังไว้ คือ
  - เพื่อประกอบการอธิบายความรู้
  - เพื่ออธิบายความคิดรวบยอด
  - เพื่อการอ้างอิงแทนสิ่งที่ปรากฏจริง
  - เพื่อประกอบข้อมูลทางสถิติ
2. เพื่อการดึงดูดความสนใจ
3. สื่อความหมายเกี่ยวกับเนื้อหาและผลที่อาจเกิดขึ้นได้
4. ช่วยให้สินค้า หนังสือมีสีสันขึ้น เป็นการประชาสัมพันธ์ตัวสินค้า
5. กระตุ้นความสนใจของผู้อ่านต่อเนื้อหา
6. ช่วยอธิบายในส่วนที่เป็นความคิด ความรู้สึก และสิ่งที่เป็นนามธรรม

ภาพประกอบ Illustration ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ (Concept) และกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก แต่งาน Illustration นี้จะหลากหลายในด้านเทคนิค และ วิธีการซึ่งจะใช้เป็นองค์ประกอบหลัก (Composition) เข้าช่วยเป็นอย่างมาก ส่วนแนวความคิดได้มาจาก การผสมผสานและการตัดแปลง จากสิ่งต่างๆ ที่เรานเคยพบเคยเห็น เคยได้ยินจากผลงานต่างๆ และสิ่งที่อยู่รอบตัว

Creative Illustration ภาพประกอบการสร้างสรรค์

ถ้าในการออกแบบสิ่งพิมพ์หนังสือประเภทต่างๆ มีเพียงตัวอักษรที่ปราศจากภาพประกอบการสื่อสารต่างๆ คงไม่มีประสิทธิภาพมากนัก ภาพประกอบอาจหมายถึง ภาพวาด ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพถ่าย ภาพแอร์บรัชก็ได้ ทั้งนี้ต้องพิจารณาทั้งลักษณะและรูปแบบให้เหมาะสมกับการสื่อสาร ตัวสื่อ การพิมพ์ และกลุ่มเป้าหมาย

1.3 ความแตกต่างระหว่างภาพประกอบ (Illustration) กับจิตรศิลป์ (Fine art)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพประกอบ - ถูกใช้เพื่อวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยมีวัตถุประสงค์ (Subject) เป็นตัวกำหนด มีเนื้อหาก่อนแล้วจึงมีภาพประกอบ เนื้อหาขึ้นภายหลังทำขึ้นเพื่อการโฆษณา ดึงดูดให้ผู้อ่าน ผู้ดูสนใจในตัวสินค้า

จิตรศิลป์ - Idea เป็นตัวกำหนด จิตรศิลป์สร้างงานด้วยความอิสระ ไม่เป็นการลอกเลียน ไม่มีวัตถุประสงค์ทางการค้ากำหนด ตัวศิลปินจะสร้างจินตนาการ (Image) ขึ้นมา

สรุปความแตกต่างระหว่างภาพประกอบกับจิตรศิลป์ ดังนี้

ภาพประกอบ

1. ภาพประกอบจัดเป็น ศิลปะเพื่อการพาณิชย์
2. ภาพประกอบเรื่องมักเป็นภาพเชิงวิเคราะห์หรือบรรยายได้
3. การสร้างสรรค์งานมีแนวความคิด Idea เป็นตัวกำหนด

มีข้อโต้แย้งว่าการทำงานเพื่อการพาณิชย์ไม่สามารถเรียกผู้สร้างภาพประกอบ (Illustration) ว่าเป็นศิลปิน (Artist) โดยเฉพาะการเป็นศิลปินนั้น การทำงานไม่สนใจเรื่องเงินแต่อย่างไรก็ตาม การหาเลี้ยงชีพโดยความสามารถการถ่ายทอดจินตนาการออกมาเป็นรูปภาพโดยใช้ทักษะที่เหมาะสม ก็เป็นลักษณะของศิลปิน อยู่เพียงแต่ว่าศิลปะที่ออกมานั้นดีหรือไม่ สิ่งที่สำคัญคือความคิดสร้างสรรค์ ที่สมบูรณ์แบบจะอยู่ในจิตใจของ (Illustration) ผู้สร้างตลอดไป

1.4 ประเภทของภาพประกอบ

ภาพประกอบถูกแบ่งออกเป็นลักษณะของการสร้างสรรค์ ดังนี้

1. ภาพลักษณะเหมือนจริง ภาพที่ออกแบบให้เหมือนจริงนี้ ได้มาจากการศึกษาจากธรรมชาติทั้งสิ้น ภาพที่เห็นจะมีลักษณะเหมือนจริงจับต้องได้ คู่มือชีวิตให้เสน่ห์ของความจริงตามธรรมชาติ ผู้สร้างต้องรู้จักโครงสร้างของธรรมชาติไม่ว่าจะเป็น คน สัตว์ สิ่งของต่างๆอย่างดีและถูกต้อง

2. ลักษณะสร้างสรรค์และจินตนาการ ภาพในจินตนาการนั้นจะมีลักษณะที่ต่างจากลักษณะเหมือนจริงซึ่งอาจจะผิดเพี้ยนหรือต่อเติมขึ้นเกินความจริงได้ ภาพเหล่านี้เราสร้างขึ้นมาจากจินตนาการส่วนตัวที่สมมุติขึ้น ซึ่งอาจจะไม่มีตัวตนอยู่เลยจริงๆก็ได้

3. ลักษณะรูปทรงเรขาคณิต ภาพลักษณะเหล่านี้เป็นภาพที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้น โดยใช้รูปทรงเรขาคณิตเข้ามามีบทบาทในภาพเป็นส่วนใหญ่ ภาพที่ได้มีลักษณะเป็นเรขาคณิต

4. ลักษณะภาพสัตว์ การวาดภาพประเภทนี้จะต้องศึกษาลักษณะของสัตว์แต่ละประเภทตั้งแต่รูปร่าง รูปทรงในลักษณะเหมือนจริงก่อนแล้วจึงค่อยเปลี่ยนแปลงเป็น ในแบบต่างๆทั้งในลักษณะที่เหมือนจริง จินตนาการ หรือ สัญลักษณ์ก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.ลักษณะแบบสัญลักษณ์ภาพที่ได้จะใช้เพื่อเป็นสื่อแทนความหมายตรงๆ ที่ได้ ต้องการจะแสดงออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน

ในงานภาพประกอบนั้นเราสามารถแบ่งประเภทของงานภาพประกอบออกเป็น 4 ประเภทด้วยกัน

1.ภาพประกอบในหน้านิตยสารและในหนังสือพิมพ์ (Editorial) เราสามารถพบภาพประกอบประเภทนี้ได้ตามนิตยสาร เช่น ภาพประกอบเรื่อง ภาพประกอบบทความต่างๆ ในส่วนหนังสือพิมพ์นั้นส่วนมากจะเป็นภาพประกอบในบทความในคอลัมน์ต่างๆ

2.ภาพประกอบในหนังสือต่างๆ (Book) ภาพประกอบชนิดนี้จะเป็นภาพเฉพาะของหนังสือประเภทนั้นไปเลย เช่น หนังสือในการทำอาหาร ก็จะเป็นภาพประกอบที่เกี่ยวข้องกับการทำอาหารทั้งหมด หรือ หนังสือการดูนก ภาพประกอบในนั้นก็จะเป็นภาพที่เกี่ยวกับนกทั้งหมด

3.ภาพประกอบโฆษณา (Advertising) ภาพประกอบชนิดนี้จะถูกสร้างขึ้นมา เพื่อใช้ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ต่างๆ

4.ภาพประกอบเฉพาะกิจ (Institutional) ส่วนภาพประกอบชนิดนี้ จะเป็นภาพที่ถูกสร้างขึ้นมา เพื่อใช้ในงานเฉพาะกิจเท่านั้น เช่น โปสเตอร์ส่งเสริมการสมัครต่างๆ หรือ ภาพประกอบสถาบันต่างๆสร้างขึ้นมาเพื่อใช้ในงานสถาบันของตน หรือ เป็น Annual report ประจำปีของสถาบัน

ฉะนั้นนักวาดภาพประกอบที่ดีจึงต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัวที่ชำนาญ เพื่อตีความเนื้อเรื่องให้แตกและแสดงออกมาเป็นภาพประกอบในลักษณะที่เป็นตัวของตัวเองให้ตรงกับสื่อให้มากที่สุด จึงจะนับว่าประสบความสำเร็จในการเป็นนักวาดประกอบ

2.การออกแบบหนังสือ

2.1 จุดเริ่มต้นของหนังสือ

เริ่มจากการที่มนุษย์รู้จักบันทึกตัวอักษรลงบนกระดูก-หิน ต่อมาวิวัฒนาการมาใช้ Codex (ใบไม้หน้ากว้างนำมาตากแห้งและเขียน) Sumerian & Babylon ต่อมาวิวัฒนาการนำเยื่อของต้นกก Papyrus มาตากแห้งและใช้แทนกระดาษทำเป็นม้วน Scrolls และสัตว์ที่ฟอกและกัตีสิตากแห้ง Rome & Egypt หนังสือปรากฏเป็นรูปร่าง ในศตวรรษที่ 8 ยุค Byzantine (manuscript) ใช้สำหรับบันทึกข้อความทางศาสนาเป็นส่วนใหญ่ (ด้วยการเขียนและวาดรูปประกอบ) เมื่อเริ่มมีระบบการพิมพ์อย่างง่าย ๆ เกิดขึ้นจึงมีการพัฒนาเทคนิคในการจัดทำอย่างพิถีพิถัน การออกแบบตกแต่ง/การเข้าเล่ม ในปี 1535

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในปี 1815 มีการคิดค้นประดิษฐ์เครื่องพิมพ์ด้วยเครื่องจักร ตามมาด้วยเครื่องผลิตกระดาษ ในปี 1835 ทำให้มีการผลิตหนังสือเป็นจำนวนมาก (mass production) เป็นไปได้ง่ายขึ้น 1890 มีการคิดประดิษฐ์ Typo อย่างเป็นจริงเป็นจัง บ้างคิดประดิษฐ์ขึ้นใหม่ในแนวทางของตนเอง (William Morris) บ้างนำ Type เดิมของ 17-18 Century มาฟื้นฟูและพัฒนาให้มีมาตรฐานดีขึ้น ทำให้การพิมพ์หนังสือก้าวหน้าไปมาก

ต้น ศตวรรษที่ 20 ธุรกิจการจัดทำหนังสือกลายเป็นธุรกิจใหญ่มีการคิดประดิษฐ์ Book Jacket มีการแบ่งแยกอาชีพ/ตำแหน่งหน้าที่และระบบความรับผิดชอบอย่างชัดเจนระหว่าง Typographer/designer/printer ด้วยการพัฒนาอุตสาหกรรมธุรกิจโฆษณา/Graphic/นิตยสารและโทรทัศน์ ทำให้ Book Jacket ต้องปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัย หน้าปกมีลักษณะคล้ายงานโฆษณา และมีการออกแบบต่างประเภทต่างๆ ของหนังสือชัดเจนยิ่งขึ้นมีการจัดทำหนังสือเด็ก ซึ่งมีการแข่งขันกันอย่างสูง โดยเฉพาะการใช้เทคนิคการใช้ภาพประกอบและเทคนิคต่างๆ ซึ่งภายหลังสิ่งดังกล่าวได้กลายเป็นจุดขายสำคัญสำหรับหนังสือประเภทนี้ Art book & graphic book เริ่มมีบทบาทต่อผู้บริโภค เนื่องด้วยความสะดวกในการผลิตและการพิมพ์ ทำให้เป็นที่นิยมแพร่หลายมาก

2.2 ประเภทหนังสือ

1. นวนิยาย/บทประพันธ์
2. บทกวี โคร่งกลอน
3. สารานุกรม/พจนานุกรม
4. วิชาการ
5. Agendas/Diary (มีวันที่)
6. หนังสือเด็ก
7. หนังสือเฉพาะเรื่อง เช่น ศิลปะ / การปรุงอาหาร / ธรรมชาติ / Graphic design / เพลง / ฯลฯ / Travel
8. Notebook (ไม่มีวันที่)
9. หนังสือภาพ (ภาพถ่ายล้วน)
10. หนังสือ Promotion (สำหรับการค้า)
11. หนังสือเฉพาะกิจ (ในโอกาสต่างๆ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. Art book (จัดทำโดยศิลปินเอง มีค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จะเป็น hand-made และใช้เวลาค่อนข้างมาก มีเวลาสูง

2.3 ข้อคำนึงในการทำหนังสือ

- ตีความ และบ่งชี้เนื้อหาของหนังสือได้อย่างถูกต้อง Interpret & Indicate การบ่งชี้ต้องถูกต้องชัดเจนตามวัตถุประสงค์
- ต้องน่าสนใจและเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน Interesting & Pleasing
- เนื้อหาในแต่ละประเภทมี Character ที่มีลักษณะเฉพาะตัวซึ่งจะต้องการจะตีความและแยกแยะลักษณะของงานอาจเป็นงานที่แสดงออกในเรื่องนั้นชัดเจน หรือเขียนนึ่งแสดงออกน้อยมากก็ได้
- To communicate intrens that will reach the subconscious levels of the viewer's mind สื่อสารในระดับลึก ไม่ถึงความรู้สึกและอารมณ์ มากกว่าที่จะสร้างผลในระดับตื้นคือความคิด / หลักการและเหตุผลต่างๆ

ผู้อ่านจำนวนมากมิได้สนใจการออกแบบหนังสือ แต่หนีไม่พ้นจากผลที่เกิดจาส่วนประกอบที่

สร้าง Character และ mood

- นักออกแบบควรหาข้อมูลและเข้าใจพื้นฐานทางอารมณ์ของผู้อ่านเพื่อที่จะช่วยสร้างบรรยากาศ และ อารมณ์ที่สอดคล้องกับงานของผู้แต่ง
- ลักษณะทางกายภาพของหนังสือมีคุณค่าการแสดงความรู้สึกช่วยสร้าง Character และอารมณ์ต่อเนื่อง
- หนาขอบบาง-หนาหนัก / รื่นรมย์-เคร่งเครียด / ใหญ่-เล็ก / เรียบง่าย-ซับซ้อน / หนาบาง สายตาข่มมีปฏิกริยา และความรู้สึกต่างกัน ระหว่างหนังสือรูปร่างสีเหลี่ยมจัตุรัสเล่มหนาและหนังสือบางเล่มยาวสูง
- ความคิดสร้างสรรค์ไม่ควรขัดแย้งกับระบบการผลิต/การค้า หรือ เนื้อหาที่สำคัญแต่ควรจะกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับทุกอย่าง
- สร้าง Concept ที่เห็นว่าเหมาะสมกับเนื้อหาและอยู่ในความเป็นไปได้หลังจากศึกษาเนื้อหาแล้วปล่อยให้ความคิดว่างเปล่าสักระยะ รวบรวมทุกสิ่งทุกอย่างจาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประสบการณ์ (ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา) อาจจะเป็นในความคิดหรืออาจจะเป็นข้อมูลที่สัมผัสได้ก็ได้ เช่น ภาพ / เสียง / กลิ่น / texture / บุคคล / สถานที่ / มุมมอง / คำศัพท์ / สี / อื่นๆ

- หลังจากนั้นค่อยกลั่นกรอง / หยิบเลือก หรือนำสิ่งต่างๆ มารวมกันเป็นสิ่งที่ใหม่ Unique จุดประสงค์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ชัดเจนสำหรับหนังสือที่สำเร็จเป็นรูปเล่มแล้ว ในทุกรายละเอียด

2.4 อุปกรณ์ 3 อย่าง ที่ได้ผลปลูกเร้าอารมณ์ของผู้อ่าน

2.4.1 สัญลักษณ์ (Symbolism)

- การใช้เครื่องหมาย-สัญลักษณ์ อย่างจินตนาการในรูปแบบที่สร้างสรรค์ ให้มีความหมายและความสำคัญสำหรับหนังสือ
- ควรคำนึงถึงเนื้อหา ในการใช้สัญลักษณ์หากเนื้อหาบรรยายชัดเจนอยู่แล้วก็ไม่จำเป็นต้องใช้ Symbolism ที่ชัดเจนเข้ามาช่วยก็ได้
- Symbolism ที่ใช้ ไม่จำกัดว่าจะเกี่ยวข้องกับสิ่งใด โดยเฉพาะมันอาจเกี่ยวข้องกับ Subject (เนื้อหา) หรือ อารมณ์ / บรรยากาศ plot / บุคลิกลักษณะของตัวละคร หรือ ผู้ประพันธ์เอง
- จุดประสงค์ของ Symbolism เพื่อแนะนำข้อมูลอันสำคัญของเนื้อหาแก่ผู้อ่านเสริมให้หนังสือนั้นมีที่ตรงตามและเน้นย้ำใจความสำคัญของผู้แต่ง
- รูปแบบของ Symbolism เป็นไปได้หลากหลายอาทิเช่นรูปแบบภาพประกอบแบบกราฟิกประเภทต่างๆ สามารถช่วยเล่าเรื่อง/ให้ข้อมูล/และตกแต่ง
- สัดส่วนของหนังสือสามารถจัดอยู่ในกลุ่ม Symbolism ได้เช่นกัน
- ระยะห่าง/การเว้นช่อง/การจัดวางตำแหน่งของภาพประกอบก็มีความหมายเช่นกัน
- การใช้ตัวอักษรจัดเป็น Symbolism ประเภทหนึ่ง เพราะ Type ไม่เป็นเพียงแค่แนะนำ Character เฉพาะเท่านั้น Type ยังสามารถสื่อความหมายอีกด้วย เมื่อนำมาประกอบเข้าเป็นคำ
- รมัถระวังการใช้ Type ไม่ควรให้มากเกินไป
- หนังสือบทกวี Poets เป็นอีกประเภทหนึ่งที่ต้องใช้ Symbolism อย่างเหมาะสมด้วยการศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหา แล้วตีความอย่างละเอียด เพราะหนังสือประเภทนี้ไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิยมใช้ภาพถ่ายหรือ Illustration ที่บ่งบอกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือจำกัดจินตนาการของผู้อ่านจนเกินไป

2.4.2 สี (Color)

- เป็นส่วนประกอบทาง Graphic ที่มีพลังมากที่สุด สามารถสื่อสารโดยตรงต่อผู้อ่าน ในระดับจิตใจได้สำนึกส่วนลึก และอารมณ์ มีความสำคัญพอๆกับการเลือกใช้ Typography
- สี มีประโยชน์ในการสร้างบรรยากาศ และ อารมณ์
- เนื้อหาแต่ละประเภทจะเหมาะกับการใช้สีประเภทต่างๆไม่เหมือนกัน
- สีบางสี หรือคู่สี บางลักษณะ มีความเกี่ยวข้องเฉพาะ และแตกต่างออกไปแต่ละวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น สีของเครื่องแบบนักเรียน / ธงชาติ / บริษัทองค์กร / กลุ่มคนต่างๆ ฯลฯ
- คำถามในการเลือกใช้สี ควรจะเป็น “ความเหมาะสมกับเนื้อหาหรือไม่” หรือ “ใช้แล้วน่าสนใจหรือไม่” มากกว่าที่จะเป็น “ทำไม”

สีในด้านความหมาย

สีแดง – ในเชิงจิตวิทยา ให้ความรู้สึกถึง ความรุนแรง ทำท่าย เคลื่อนไหว ความมีชีวิตชีวา ความตื่นตัวเร้าใจ เป็นสีที่แสดงถึงชีวิต กำลังใจ ความหวัง ความมีจิตใจโอปอ้อมอริ และความแข็งแรงทรหด

- ในเชิงสัญลักษณ์ หมายถึง ความรัก ความปรารถนา เช่น ดอกกุหลาบสีแดง และ วันวาเลนไทน์ ในประเทศจีน หมายถึง ความรักที่มอบให้แก่กัน ในเครื่องหมายจราจร หมายถึง อันตราย เป็นสีความมั่งคั่ง อุดมสมบูรณ์และอำนาจ เช่น สีของราชวงศ์ในสมัยโรมัน ที่รัสเซียมสีแดงคือ สีแห่งโชคกลาง เป็นสัญลักษณ์ของผู้นำ และเป็นสีแห่งธาตุไฟ

สีส้ม – ในเชิงจิตวิทยา ให้ความรู้สึกถึงความร้อนความอบอุ่น ความสดใสมีชีวิตชีวา อันมาจากอิทธิพลของสีแดง ความคึกคะนอง การปลดปล่อย การระวัง ความกระฉับกระเฉง กระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้น ความใจกว้างโอปอ้อมอริ และชอบเข้าสังคม

- ในเชิงสัญลักษณ์ หมายถึง การแข่งขัน ความมีสติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ที่ได้มา จากสีเหลืองผสมอยู่ ชาวจีนและญี่ปุ่นถือว่าเป็นสีแห่งความรัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

สีเหลือง – ในเชิงจิตวิทยา ให้ความรู้สึกลึกลงถึงความเบิกบาน สดชื่น แจ่มใส ชีวิตใหม่ ความสุขสว่าง ความร่าเริง ความมั่งคั่ง ความเจริญรุ่งเรือง และความร่ำรวย

- ในเชิงสัญลักษณ์ หมายถึง สีของนักคิดและนักปรัชญา สีแห่งความมีสติปัญญา เขียวแหลม เป็นตัวแทนแห่งการเดินทาง ของวิญญาณและความศรัทธา เป็นสีของกษัตริย์ในโลก ตะวันออก ในทางพระพุทธศาสนา หมายถึง ความเจิดจ้าและปัญญา

สีเขียว – ในเชิงจิตวิทยา ให้ความรู้สึกลึกลงสงบเงียบ ร่มรื่น การผ่อนคลาย การพักผ่อน ความสุขุมเยือกเย็น

- ในเชิงสัญลักษณ์ หมายถึง ความหวังและก้าวมีชีวิตใหม่ การงอกงาม ความอุดมสมบูรณ์ ความปลอดภัย

สีฟ้า – ในเชิงจิตวิทยา ให้ความรู้สึกลึกลง ความปลอดโปร่ง ความสบาย ความอิสระเสรี ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการไร้ขอบเขต

- ในเชิงสัญลักษณ์ หมายถึง ความปลอดภัย ความสันติ และการช่วยเหลือแบ่งปัน เช่น สีขององค์การสหประชาชาติ สีของความสะอาด เช่น สีขององค์การอาหารและยา

สีคราม – ในเชิงจิตวิทยา ให้ความรู้สึกลึกลงสงบเยือกเย็น ขจัดความรู้สึกลึกลงและอารมณ์สับสน สามารถลดความหุดหู่ของจิตใจ และสามารถควบคุมความโกรธได้

- ในเชิงสัญลักษณ์ หมายถึง สีแห่งนักร้องและกวี เป็นสีแห่งความทรงเกียรติ ความถูกต้อง ยุติธรรม การควบคุมอารมณ์ การทำงานที่เกี่ยวกับจิต และงานที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์

สีม่วง – ในเชิงจิตวิทยา ให้ความรู้สึกลึกลงมีเสน่ห์ ลึกลับ น่าค้นหา แสดงถึงอารมณ์รัก ความเศร้า ความผิดหวัง จากความรัก เชื่อกันว่าสีม่วงกระตุ้นความรู้สึกลึกลงและการตื่นตัว

- ในเชิงสัญลักษณ์ หมายถึง พลัง ความมีอำนาจ สีม่วงแดงเป็นสีของกษัตริย์ในสมัยอียิปต์ ต่อเนื่องมาถึงสมัยโรมัน นอกจากนั้นยังเป็นสีชุดของพระสังฆราช อีกความหมายหนึ่ง คือ สีแห่งความผูกพัน บ่งบอกถึงการสนับสนุน ส่งเสริมก่อให้เกิดแรงบันดาลใจ และความจรรโลงใจ ดังเช่น สีม่วงอ่อนอันเป็นสัญลักษณ์ขององค์การลูกเสือโลก

สีดำ – ในเชิงจิตวิทยา ให้ความรู้สึกลึกลงมืด สกปรก ลึกลับ ความสิ้นหวัง จุดจบ ความตาย ความเชื่อ ความลับ ทารุณ โหดร้าย ความเศร้า ความหนักแน่น เข้มแข็ง อดทน มีพลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและข้อมูลใดๆถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

81156

- ในเชิงสัญลักษณ์ หมายถึง ความชั่วร้าย ในทางคริสต์ศาสนา หมายถึง ซาตาน อารธรรพ์ เวทมนต์ ไสยศาสตร์ ความลุ่มหลง มัวเมา ความตาย

สีขาว – ในเชิงจิตวิทยาให้ความรู้สึก บริสุทธิ์ สะอาด สดใส เบาบาง อ่อนโยน เปิดเผย

- ในเชิงสัญลักษณ์ หมายถึง การเกิด ความดีงาม ความศรัทธา ความหวัง ความหวังไข เอื้ออาทร จริงใจ แต่บางกรณี อาจหมายถึง ความอ่อนแอ พ่ายแพ้

สีชมพู – ในเชิงจิตวิทยา ให้ความรู้สึกอบอุ่น อ่อนโยน นุ่มนวล น่ารัก อ่อนหวาน ความสดใส

- ในเชิงสัญลักษณ์ หมายถึง ความรักของมนุษย์ โดยเฉพาะ หนุ่มสาว เป็นสีของความเอื้ออาทร

สีทอง – ในเชิงจิตวิทยา ให้ความรู้สึก หรรษา โอ่อ่ามีราคาสูงค่า สิ่งสำคัญ

- ในเชิงสัญลักษณ์ หมายถึง มักใช้แสดงถึงคุณค่า ราคา สิ่งของหายาก ความสำคัญ ความสูงส่ง สูงศักดิ์ ความศรัทธาสูงสุด ในศาสนาพุทธ หรือ เป็นสีกายของพระพุทธรูป

2.4.3 พื้นผิว (Texture)

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. Sight – สัมผัสได้ด้วยตา
2. Touch – สัมผัสได้ด้วยมือและความรู้สึก

- คำนี้ถึงความเลือกใช้ Texture หากเลือกใช้ Texture เป็นจุดเด่นมากกว่า Typo และ Color แล้ว Texture ที่เลือกใช้ควรจะเป็นสื่อความหมายได้ชัดเจน

- กระดาษที่ใช้พิมพ์เป็น Texture อย่างหนึ่งและมีให้เลือกมากมาย ไม่ว่าจะเป็น เรียบมัน สะท้อนแสง หรือ หยาดน้ำมี Texture คล้ายกระดาษ Fine arts

- Endpaper อาจมีให้เลือกจำกัด แต่สามารถพิมพ์สีหรือสร้างลวดลาย Texture เพิ่มเติมได้

- หน้าปกอาจใช้พลาสติกมันวาว / หนังแท้-เทียม / หรือนำผ้าคลุมปกหนังสือ ซึ่งมีให้เลือกตั้งแต่เนื้อหยาบ ไปจนถึงเนื้อแพร์-ไหม

- การใช้วิธี embossing คุณนูน หรือ blank stamping เซาะร่องเป็นวิธีที่น่าสนใจ แต่จะผลิตหรือไม่ ขึ้นอยู่กับวัสดุที่รองรับ effect นั้นๆว่าจะคล้ายตัวหรืออยู่ตัวได้ดี

- เนื้อหาต่างๆ อาจบ่งชี้และต้องการใช้ Texture ที่แตกต่างกันไปตัวอย่างเช่น

เนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องจักรอุตสาหกรรม - เรียบเป็นมันเงาคล้ายโลหะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติและลายเส้น - มี Texture ของสันใยธรรมชาติ
- เนื้อหาเกี่ยวกับการล่องเรือ - ใช้ผ้าใบที่มีลักษณะคล้ายผ้าใบเรือ
- เนื้อหาเกี่ยวกับการจัดแก้ว - ใช้พลาสติกใสแวววาวมีลักษณะคล้ายแก้ว
- การใช้ Texture ควรคำนึงถึงความกลมกลืนกับองค์ประกอบและความรู้สึกของหนังสือเป็นอันดับแรก และ ไม่ควรขัดแย้งกับการใช้ Symbolism และ Color

2.5 ปกหนังสือ

มี 5 จุดประสงค์

2.5.1 Construction เพื่อโครงสร้างที่แข็งแรง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- การรวมหน้ากระดาษไว้ด้วยกัน นอกจากจะทำการเย็บด้วยด้าย , เย็บแล้วstaple , ตัดกาว แล้วนั้น การเข้าปกก็สามารถทำให้หนังสือเป็นเล่มทำได้แข็งแรงยิ่งขึ้น ซึ่งก็แล้วแต่ประเภทของหนังสือ เช่น perfect binding ซึ่งไม่มีการเย็บด้วยด้าย ก็สามารถสอดใส่หน้ากระดาษเพิ่มเติมภายหลังได้ หรือ Spiral wire หรือ Plastic comb ที่สามารถทำได้ในปริมาณมากแต่ราคาประหยัด และ Saddle + Stick ที่เหมาะสมกับ Pamphlets Side-Wire-Sticking ที่แข็งแรงจะดีที่สุด
- Endpapers หนังสือที่มีความหนาและพิมพ์บนกระดาษชนิดเนื้อหนา ย่อมมีน้ำหนักมากเป็นธรรมดา ดังนั้น จึงต้องการกระดาษ Endpapers ที่มีความแข็งแรงเหนียว ทนทาน พอที่จะติดตัวเนื้อหาหนังสือกับส่วนปกได้ Endpapers ควรเป็นกระดาษที่มีความหนา (118 gram ขึ้นไปเป็นอย่างน้อย) มีหลายชนิดให้เลือกและนอกจากนี้ยังสามารถใช้กระดาษ เนื้อเดียวกันกับหนังสือแต่มีความหนามากกว่าพิมพ์และทำมาเป็น Endpapers ก็ได้

2.5.2 Protection เพื่อป้องกันหนังสือส่วนใน ปกจะต้องทนทานต่อการปิดจ่อ,ฝุ่นผง การฉีก และการชน กระแทกกระแทกต่างๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

- Cover material เพื่อความทนทานต่อการเปิด-ปิด อยู่เสมอ ซึ่งจะแล้วแต่ประเภท และการใช้งานหนังสือ เช่น หนังสือตำราเรียนที่ถูกเปิดอ่านอยู่เสมอ ก็ควรที่จะแข็งแรงกว่าหนังสือที่ระลึกที่จะถูกนำมาใช้เฉพาะบางโอกาส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อป้องกันรอยเปื้อน เช่น หนังสือ Cookbook ที่จะถูกเปิดใช้ในครัวอยู่แล้ว ย่อมจะมีการเปรอะเปื้อน จึงควรใช้วัสดุที่การเช็ดออกหรือป้องกันรอยเปื้อนได้ เช่น Coated Paper กระดาษเคลือบมัน ชนิดต่างเพื่อป้องกันการขีดข่วนและกระแทก จึงควรใช้กระดาษปกที่มีความหนาพอสมควร หรือ เสริมโครงสร้างด้วยบอร์ดชนิดต่างๆ ที่มีการป้องกันการขีดข่วนและกระแทก จึงควรใช้กระดาษปกที่มีความหนาพอสมควร หรือ เสริมโครงสร้างด้วยบอร์ด ที่มีความทนทานไม่บิดงอง่าย เมื่อโดนแรงอัด หรือ แม่กระทั่งโดนความร้อน

- Boards ป้องกันการกระทบกระแทก โดยเฉพะการตกหล่นซึ่งจะเกิดรอยถาวรที่สันและมุม แก้ปัญหาได้โดยเสริมปกด้วยบอร์ดชนิดต่างๆ บอร์ดชนิดหนาช่วยป้องกันและรับแรงกระทบได้ดีกว่าบอร์ดชนิดบาง

- Headbands แผ่นเสริมที่สัน เพื่อป้องกันการฉีกขาด ในเวลาที่ดึงสันหนังสือออกมาจากหิ้ง ควรใช้บอร์ดชนิดเดียวกันกับปก และยังป้องกันแรงกดที่มาจากด้านบนได้อีกด้วย

- Edge stain การทำสีที่ขอบ (ด้าน 3 ด้าน ที่ไม่ใช่สัน) เพื่อป้องกันรอยเลอะจากฝุ่นและมือ การทำสีส่วนใหญ่จะทำด้านบนเพื่อปกปิดรอยหมองคล้ำจากฝุ่นผง แต่อาจทำสีทุกด้านก็ได้เพื่อความงดงาม

- Jacket ปกนอกของหนังสือ ถ้าตัวปกจริงแข็งแรงอยู่แล้ว ก็อาจใช้ Jacket เพื่อสำหรับประโยชน์ทางด้านโฆษณาประชาสัมพันธ์แทน แต่ถ้าหากปกมีความแข็งแรงน้อย Jacket ก็ย่อมทำหน้าที่เป็นตัวช่วยเสริมความแข็งแรงของปกเล่มนั้นๆ Jacket ควรมีความหนาตั้งแต่ 104 -118 grams ขึ้นไปสำหรับเนื้อกระดาษ อาจจะเป็น Coated Paper หรือใช้ Plastic Laminating ก็ได้และถ้าต้องให้ Jacket คงทนไม่เป็นรอยยับง่ายให้เสริมความยาวด้านบนและล่างของ Jacket ด้วยการเพิ่มความยาวออกไป 2-3 นิ้ว แล้วพับส่วนนั้นเข้าไปด้านในให้เสมอกันกับปก โดยสรุปแล้ว หน้าทีของ book jacket มีอยู่ 2 ประเภท คือ ห่อหุ้มปกมิให้เป็นรอย และเก็บรักษาปกให้ดูใหม่อยู่เสมอในขณะที่อยู่ร้านหนังสือและในโรงงาน

2.5.3 Identification บ่งบอกชื่อของหนังสือ ซึ่งจะมรูรูปแบบ 2 รูปแบบ คือ จัดวางหนังสือเป็นแนวขนานกับสัน และวางตรงข้ามกับสัน ซึ่งเป็นไปได้ทั้ง 2 แบบ แล้วแต่ความนิยม แต่ควรจัดวางให้อ่านได้จากด้านบน – ลงสู่ด้านล่าง และไม่ควรใช้ตัวอักษรประเภท Italic หรือ Script เป็นอย่างยิ่งสำหรับสันเพราะจะทำให้อ่านยากมากยิ่งขึ้น

2.5.4 Attraction ดึงดูดความสนใจ ในการ Display และเมื่อวางบนร้านหนังสือในร้าน ภาพประกอบ (ภาพถ่ายและภาพวาด) หรือ Abstract Pattern อาจเป็นตัวดึงดูดความสนใจให้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนังสือได้ดีกว่าชื่อหนังสือก็ได้ แล้วแต่ความเหมาะสม หากแต่ Design นั้นต้องดึงดูดความสนใจให้ผู้คุมองพิจารณาพอควรจนทราบ ชื่อผู้แต่งและชื่อหนังสือนอกจากนั้น ยังต้องพิจารณาถึงการแข่งขันอันสูงในตลาดปัจจุบัน ในขณะที่หนังสือหลายเล่มวางอยู่บนหนังสือในร้านเดียวกัน แต่ละเล่มจะต้องเรียกร้องความสนใจให้ผู้เปิดอ่านได้ ขั้นตอนนี้เรียกว่า effectiveness ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง หนังสือที่เป็นผู้ประพันธ์ที่มีชื่อเสียง ต้องเน้นชื่อผู้แต่งเป็นสำคัญ และสามารถใช้ Typographic ประกอบกันกับสัญลักษณ์ทางการพิมพ์ที่มีความหมายทั้ง Visual และ Poetic เข้ามาประกอบกัน เพื่อให้ตัวอักษรและภาพสอดคล้องกันมากยิ่งขึ้นก็ได้

2.5.5 Expression ให้พิจารณาส่งต่อไปนี้ เช่น ชื่อ หนังสือ Cooking for beginners ที่ต้องการให้ผู้อ่านทราบและเปิดดูเนื้อหาได้ทันทีก็ควรใช้ Typographic เป็นหลักสำหรับปก ส่วนหนังสือ Out of the blue ที่เป็นชื่อเนื้อหาเกี่ยวกับ Romance ก็ย่อมที่จะต้องให้ภาพประกอบมาสร้างจินตนาการให้ผู้อ่านทราบถึงเนื้อหาและดึงดูดความสนใจ และผู้อ่านจะตัดสินคุณค่าของหนังสือเล่มนั้น โดยคร่าวๆจากปกที่เห็นเป็นสิ่งแรก

ปกหนังสือควรสะท้อนและอธิบายคร่าวๆถึงรายละเอียดของเนื้อหา ที่จะเป็นส่วนสำคัญสำหรับการขายการออกแบบปกให้ได้ผลดีควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- Subject เนื้อหา การออกแบบควรให้เหมาะสมกับประเภทของเนื้อหา แต่ควรระวังชี้เฉพาะเจาะจงรายละเอียดถึงเนื้อหาภายใน ไม่ควรครอบคลุมรายละเอียดเนื้อหามากเกินไป
- Illustration ภาพประกอบ (ภาพถ่าย,ภาพวาด,line arts ฯลฯ) ภาพส่วนใหญ่จะมาจากภายในหนังสือหรือจากที่อื่นแต่ควรให้เหมาะสมกับเนื้อหา ภาพปกควรเป็นลักษณะการแนะนำรายละเอียดหรือ เจาะรายละเอียดของเนื้อหาที่สำคัญมาเสนอและควรตระหนักไว้ว่า ปกหนังสือคือ Poster ขนาดย่อมนั่นเอง
- Typography การจัดวางตัวอักษร คำนึงการจัดวางที่สร้าง Unity และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และให้ตระหนักไว้ว่า Harmony ไม่เป็นเพียงที่จะสร้าง Unity,Contract ก็สามารถสร้าง Unity ได้เช่นกัน
- Material การเลือกใช้วัสดุ ที่ดีและมีพื้นผิวที่น่าสนใจ และเหมาะสมกับหนังสือย่อมเพิ่มคุณค่าและสร้างความน่าสนใจให้กับหนังสือได้มาก แต่ต้องคำนึงถึงเรื่องงบประมาณและความคงทนเป็นหลักสำคัญด้วย
- Color เลือกใช้สีให้เหมาะสมและสอดคล้องกันระหว่างภาพและตัวอักษร สำหรับกรณีที่หนังสือเล่มนั้นไม่มีปก (book jacket) แต่ถ้าหากหนังสือเล่มนั้นมี 2 ปก คือ book jacket (ซึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เปรียบเสมือน Promotion piece ห่อหุ้มอยู่ภายนอก) และปกในซึ่งเป็นส่วนหนังสือจริงๆ การออกแบบ book jacket และปกจริงนั้น ควรคำนึงถึงความกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็น โทนสี,ตัวอักษร หรือ Illustration

2.6 ชนิดของกระดาษ

- Newsprint ใช้สำหรับการพิมพ์หนังสือพิมพ์หรือใบปลิว ใบเสร็จรับเงินสีจะจืดจาง เมื่อถูกแสงแดด เนื่องจากประกอบด้วยสาร Lignin ที่ห่อหุ้มและบรรจุอยู่ในเส้นใยของกระดาษ
- Mechanical สำหรับพิมพ์ offset/นิตยสาร/Uaflet ประกอบด้วยเยื่อไม้ และสารเคมีที่ทำให้มีความแข็งแรงมากกว่าประเภทแรก
- Woodfree มีความเหนียวแน่นและขาวกระจ่าง ผลิตสำหรับงานพิมพ์ทั่วไป และ Stationery กระดาษถ่ายเอกสารและนิตยสาร คุณค่าได้ดี ตัวอย่างเช่น กระดาษที่เรียกว่า “Bond” กระดาษที่ใช้สำหรับ Stationery และ Bank กระดาษถ่ายเอกสารขาวค่าทั่วไป (ความหนา 70 แกรม หรือน้อยกว่า)
- Cartridge papers มีเนื้อเหนียว และมีความแข็งแรง ใช้สำหรับการผลิตกล่องมีตั้งแต่เนื้อเรียบจนถึงเนื้อหยาบ
- Board มีขอบเขตการใช้กว้างขวางตั้งแต่ทำปกหนังสือจนถึงการผลิตบรรจุภัณฑ์ มีทั้งไม้เคลือบมันที่ผิวกระดาษ (ความหนาเริ่มที่ 160 gram) บอร์ดที่มีความหนาประกอบไปด้วย 2-3 แผ่นประกอบเข้าด้วยกัน
- Anfligne กระดาษที่มีความหยาบทั่วไป ส่วนใหญ่จะเป็นกระดาษที่ทำด้วยมือ โดยมิได้ผ่านเครื่องใช้สำหรับพิมพ์หนังสือ แต่ไม่เหมาะสมสำหรับงานพิมพ์ที่ต้องการรายละเอียดสูง
- Coated papers (Art papers) เคลือบมันทั้งสองหน้า ด้วย China Clay และผ่านการรีดให้เรียบมันโดยลูกกลิ้ง ใช้สำหรับ offset และ halftone หรืองานพิมพ์ที่ต้องการคุณภาพสูง
- กระดาษ Art ที่มีเนื้อด้าน (Maffart) ก็มีการผลิตระบบเดียวกันแต่ฝ่ายลูกกลิ้งที่มีไว้ให้ สำหรับผิวเรียบเท่านั้น
- Blade Coated คือ กระดาษ Art ที่มีเนื้อระหว่างมันและเรียบ
- Chromo เคลือบมันเพียงด้านเดียว ใช้สำหรับ Poster,Printing,Proof,Book jacket และฉลากของบรรจุภัณฑ์
- Cast Coated เคลือบมันสะท้อนแสงมากที่สุด สำหรับบรรจุภัณฑ์ และ Present
- Plastic paper ทำจากพลาสติก ใช้ทำแผนที่ นามบัตร ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7 เทคนิคการจัดวาง

เทคนิคการจัดวาง Illustration ภาพถ่าย และ Line arts : Contrast & Variety

1. Large picture with small ones.
2. Square picture with silhouettes.
3. Long oblongs with squarish oblong.
4. Photographes with line drawing or engraving.
5. Dark picture with hight ones.
6. Close-ups with panoramas.
7. Curving subjects with angular subjects.
8. Crowded areas with blank areas.
9. Old subjects with new subjects.
10. Quiet pictures with active ones.
11. Color with monochrome
12. Formal with informal

Caption คำบรรยาย ควรมีลักษณะทั่วไปที่ Contract กับ Text มีหมายเลขให้ชัดเจน อาจมีขนาดตัวอักษรที่เล็กกว่า Text

2.8 ส่วนประกอบของหนังสือ

2.8.1 Casem aking and blocking

- Case กล่องถูกทำขึ้นต่างหาก ประกอบด้วย กระดาษแข็งปกหน้า สัน ปกหลัง ต่อกัน และหุ้มด้วยกระดาษ ผ้า และหนัง ติดด้วยกาว
- Blocking การพิมพ์ (stamp) โดยใช้แม่พิมพ์ (Brass) ที่ถูกทำให้ร้อนและวางทาบบลงบนแผ่น Foil metallic หรือ Color Foil ที่อยู่บนหนังสืออีกที
- Round Comer มุมมนโค้ง จัดทำขึ้นตอนการตัดและเขียนหนังสือ โดยใช้ใบมีดทำมุมโค้งกดลงไปบนเนื้อกระดาษ
- Lamination ติดฟิล์มเนื้อไสลงบนงานพิมพ์ (Celluloseacetate) และ Oriented polypropyleme สำหรับงานที่ไม่ต้องการรอยแตกเมื่อพับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Edge Color การทำสีที่สัน ทำโดยการพ่นสีลงบนกึ่งหนังสือจากด้านข้างโดยตรง 90 องศา ความห่าง 1 ฟุต ทำด้วยมือหรือด้วยเครื่อง ขอบทองทำได้ด้วยการปิดทองโดยวิธีเดียวกับการปิดทองทั่วไปในงาน Art หรือใช้สีทอง (Foil) ทาลงบนสันด้วยเครื่องก็ได้ วิธีเดียวกับ Foil Stamping

2.8.2 Trant malter

Trant malter ส่วนหน้าของหนังสือ

Little page (ปกใน) ควรถูกออกแบบก่อนส่วนอื่นๆ และจะต้องกลมกลืนเป็นอย่างดีกับการจัดวางรูปแบบของ Text ภายในเล่ม หน้าแรกของปกในจะเป็นการทำ ความเข้าใจ และดึงดูดความสนใจผู้อ่าน และยังต้องคงความเป็น Unity เดียวกันกับหนังสือ ส่วนใหญ่ปกในจะถูกจัดวางให้อยู่หน้าขวา สำหรับส่วนที่สำคัญที่สุด แต่ไม่จำเป็นต้องไปที่ภาพประกอบหรือ Text บางส่วนจะพาดเลยไปสู่หน้าซ้ายไม่ควรโดดเด่นเกินไป

ส่วนประกอบของปกใน

Title	-	ชื่อหนังสือ
Author	-	ผู้ประพันธ์
Subtitle	-	พาดหัวรอง
Credits	-	ผู้แปล, บรรณาธิการ, เนื้อหาภาพประกอบ, ผู้เขียนเกริ่นนำ
Imprint	-	ผู้พิมพ์
Colophon	-	สัญลักษณ์ของผู้จัดพิมพ์
Date	-	วันที่จัดพิมพ์
Quotation	-	ถ้อยคำที่ถูกรวบรวมจากถาวรวิจิตรหนังสือเล่มนั้นๆ
Illustration	-	ภาพประกอบ
Ad card	-	รายชื่อหนังสือเล่มอื่นของผู้ประพันธ์หรือของผู้จัดพิมพ์

- Copyright ชื่อผู้พิมพ์, ผู้ออกแบบ ฯลฯ ความสำคัญจะเท่ากับ Caption ตัวอักษรอาจถูก set ให้เล็กลง หรือ ใหญ่ขึ้น แล้วแต่ความสำคัญของหน่วย ควรให้ความสำคัญกับความกลมกลืน เป็น Direction เดียวกันกับส่วนอื่นๆ

- Dedication คำอุทิศ มักจะถูกจัดวางอยู่ตรงหน้าตรงข้ามกับ Copyright หรือ หน้าแรกสุด ให้ความสำคัญกับชื่อผู้ถูกอุทิศให้ โดยการใส่ Type ที่แตกต่างแต่ไม่ควรมีขนาดใหญ่จนเกินไป อาจจัดวางตรงกลาง เสมอซ้าย หรือ เสมอขวา แล้วแต่การจัด Column ของหนังสือส่วนใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Acknowledgments คำขอบคุณ เป็นหน้าที่ผู้แต่งแสดงความขอบคุณ คล้าย ๆ กับหน้าอุทิศ ขนาดของ Type จะค่อนข้างเล็ก ขนาดเดียวกับกับ Copyright ถ้ามีบรรทัดยาวอาจมีการเน้นความสำคัญของ Headline แต่ถ้าบรรทัดสั้นก็ไม่ต้องเน้น

- Preface & Foreword คำนำ พื้นฐานของผู้แต่ง หรือ ความคิดเห็นของนักวิจารณ์ ที่เกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้นๆ Introduction การแนะนำ คำอธิบายที่แจ่มรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหา ซึ่งจะดูคล้ายกับเนื้อหาจริง แต่ Designer ควรจัดให้มีความแตกต่าง เพื่อกันความสับสน ควรจัดคำนำให้อยู่ก่อนสารบัญ / Type ขนาดเดียวกับ Text / Headline เหมือนกันกับเนื้อเรื่องด้านใน

- Contents สารบัญ เป็นเครื่องมือชั้นยอดสำหรับผู้อ่าน จะแก้ปัญหาสำหรับการค้นหาเนื้อหาการจัดหมวดหมู่เนื้อหา และการโฆษณาเนื้อหาในด้านในทางด้านรายละเอียด

- ถ้าจัดสารบัญไม่ลงใน 1 หน้า ก็ควรจัดอยู่ในหน้าคู่เดียวกัน ไม่ควรจัดข้ามคู่หน้าถัดไป เพื่อจัดปัญหาการพลิกไปพลิกมา ทำให้เห็นรายละเอียดไม่ชัดเจน

- เลขหน้าควรจัดให้เห็นเด่นชัด และอยู่ในระดับเดียวกันกับเนื้อหาในส่วนนั้น และระยะห่างระหว่างหัวข้อเรื่องกับเนื้อหาไม่ควรมากจนเกินไป จะทำให้สับสนได้ง่าย ซึ่งอาจใช้เส้นต่างๆ เข้ามาช่วยเชื่อมสายตา สารบัญจะต้องอยู่ด้านหน้าของหนังสือเท่านั้น

- List of illustration คำบรรยายภาพ การจัดวางคล้ายคลึงกันกับสารบัญ และไม่ควรแยกคู่หน้า ผู้อ่านจะมองหาหมายเลขหน้าที่มีภาพประกอบที่ต้องการข้อมูลในส่วนนี้ และจะมองหาภาพเองก่อนจะอ่านรายละเอียด คำบรรยายภาพจะมีภาพเล็กๆ คล้าย Thumbnail print ของภาพนั้นๆ อยู่ด้วยก็ได้ เพื่อช่วยต่อการค้นหาข้อมูล

2.8.3 Backmatter ส่วนหลังของหนังสือ ส่วนใหญ่จะประกอบด้วย

- Appendix หรือ Appendices (take your choices) อาจเป็นตัวอักษร, ข้อความ List, บทความ, charts, ภาพและคำพูดหรือสิ่งใดก็ตามที่สนับสนุนเนื้อหา เนื้อหาของ Appendix จะเริ่มตั้งแต่บทความง่ายๆ ไปจนถึงข้อความทางวิชาการที่ซับซ้อน ควรจัดให้อ่านง่ายๆ และจัดลำดับให้เป็นหมวดหมู่ตามประเภทต่างๆ ของข้อมูล

- Note เป็นข้อมูลที่นำเสนอสำหรับนักวิจัยที่สนใจข้อมูลเฉพาะด้าน มากกว่าที่จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้อ่านทั่วไป ควรจัดให้อ่านง่าย และเน้นหัวข้อต่างๆ เพื่อความสะดวกในการหาข้อมูล

- Bibliography หนังสืออ่านประกอบมีลำดับดังนี้

ชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ ชื่อผู้พิมพ์ ที่อยู่ ปีที่จัดพิมพ์ อาจจัดให้มีขนาดเล็กลงได้ ถ้ามีจำนวนมาก แต่ถ้ามีจำนวนไม่มากนัก ก็สามารถจัดให้มีขนาดเท่ากับ Text ทั่วไปได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Glossary การจัดลำดับเช่นเดียวกับ Dictionary หรือเรียงลำดับตามตัวอักษร และแยกหมวดหมู่เฉพาะอักษร ควรเน้นคำศัพท์ที่ต้องการจะอธิบายให้แตกต่างจากคำอธิบายด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ขนาด/สี/Type/etc.

- Index ครรชนี การจัดเรียงข้อมูล ตามตัวอักษร เพื่อที่ผู้อ่านจะหาข้อมูลนั้นจะได้ทราบหมายเลขหน้าที่ตีพิมพ์ข้อมูลนั้นๆ ไม่ควรจัดให้ตัวอักษรใหญ่เท่า Text แต่ก็ไม่ควรให้มีขนาดเล็กจนเกินไป และ Column ไม่ควรกว้างเกินไป

- Colophon ชื่อผู้พิมพ์และผู้ผลิต ที่ควรจะอยู่ท้ายสุดของเล่ม อาจเป็น Trademark และที่อยู่ของโรงพิมพ์/วันที่ ฯลฯ และอาจเป็นข้อความเกี่ยวกับรายละเอียดของการออกแบบหนังสือเล่มนั้นจะมีหรือไม่มีก็ได้ เพราะข้อมูลดังกล่าวอาจไปรวมกันในหน้า Title page หรือ Copyright ที่อยู่ด้านหน้าอยู่แล้ว

3. ข้อมูลเรื่อง “หลงกลิ้งกัญชา”

หลงกลิ้งกัญชา คืองานเขียนที่คุณรงค์ ให้คำจำกัดความว่าเป็นแนวเซมิ-ฟิคชัน อาร์ตเกิ้ล (คืองานเขียนในลักษณะที่มีสองอารมณ์ผสมกัน) ซึ่งผู้เขียนได้เดินทางไปซานฟรานซิสโกเพื่อเยือนถิ่นฮิปปีในช่วงเวลาที่เป็นยุคของบุปผาชนแบ่งบานและส่งอิทธิพลแผ่กระจายไปทั่วโลก แต่การเดินทางมาไกลของกระแสนี้ปีนั้นทำให้ประเทศห่างไกลอย่างเช่นประเทศไทยเกิดการเข้าใจในคำว่าฮิปปีกันผิดๆไปต่างๆนาๆ

"หลงกลิ้งกัญชา" นิยายกึ่งสารคดี ที่ "รงค์ วงษ์สวรรค์" ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปี 2538 มีเจตจำนงแสดงให้เห็นถึง วิถีชีวิตของฮิปปี หรือบุปผาชน แห่งเมือง แซนฟรานซิสโก ประเทศสหรัฐอเมริกา ในท่วงท่าที่เข้าใจ และเห็นอกเห็นใจ ว่าชนพิเศษกลุ่มนี้ มิใช่মনุษย์ไร้สาระ แม้จะหลงผิด หรือใช้ชีวิตอย่างผิดพลาด โดยเฉพาะการเสพยาเสพติด (ของต้องห้ามในแง่กฎหมาย) แต่เมื่อแท้แล้ว พวกเขาล้วนพยายาม แสวงหา "ความหลุดพ้น" ของชีวิตเช่นปุถุชนทั่วไป เพียงแต่ท่าที ที่แสดงออกมา ในรูปของการเบือนหน้าชีวิต ไม่แยแสต่อสังคม ที่เร่งรัดพัฒนาความเจริญ จนกลั่นกินจิตวิญญาณของมนุษย์ เสียจนกลายเป็นมนุษย์จักรกล ไปหมดแล้ว จึงพากันหันหลัง ให้กับกฎเกณฑ์สังคม เพื่ออยู่ในโลกส่วนตัว ที่มีความรักสงบ เป็นเครื่องหล่อเลี้ยง มีกัญชา และยาเสพติดอื่นๆ เป็น "พาหนะ" นำไปสู่โลกอุดมคติ หรือ โลกแห่งความฝันของตน

"หลงกลิ้งกัญชา" งานเปลือยชีวิตบุปผาเล่มนี้ "รงค์ วงษ์สวรรค์" ได้เสนอแง่มุม ที่ใครต่อใครมองข้าม แล้วพานทีก็ทักตวนว่า บุปผาชนเป็นกลุ่มชนไร้ค่า-ขยะสังคม เพื่อจะได้ ปรับเปลี่ยนโลกทัศน์ และเข้าอกเข้าใจ ชนกลุ่มนี้มากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการตีพิมพ์ “หลงกลิ้งกัญชา” ครั้งล่าสุดในปีพ.ศ. 2545 คุณรงค์ได้ให้เหตุผลของการประพันธ์หนังสือเล่มนี้ไว้ว่า

“หลงกลิ้งกัญชา ผมกลับมาตั้งเขียนที่กรุงเทพฯ ตอนนั้นผมเห็นว่ากรุงเทพเกิดอันตรายขึ้นแล้ว คือเพื่อนนักหนังสือพิมพ์ก็เข้าใจคำว่าฮิปปีผิด นักการเมืองสมัยนั้น ถนน, ปรากฏเห็นคนไว้ผมยาวก็บอกว่าเป็นฮิปปี ทุ่งกางเกงขาดๆก็ว่าฮิปปี ไม่เรียบร้อย ไม่ได้ถามเลยว่าทุ่งขาดๆเพราะไม่มีเงินจะซื้อ หรือว่าทุ่งขาดเพราะเอามีดโกนมากริด...

ผมเห็นว่าอย่างนี้นั้นไม่เป็นธรรมกับฮิปปี ไม่เป็นธรรมกับนักต่อสู้ จึงเขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้นมา เขาเป็นนักต่อสู้กับทุนนิยม ต่อสู้กับอเมริกาที่เป็นนักขูดรีด เบียดเบียนพวกมนุษยด้วยกัน ฮิปปีต้องอายุ 30 ปีขึ้นไป ต้องเรียนมหาลัย คุณสมบัติต้องเป็นลูกเศรษฐี ไม่ต้องรวยมากก็ได้ แต่ต้องมีอุดมการณ์ในการช่วยกันขัดขวางพ่อแม่ ที่ประสบความสำเร็จมาจากอุตสาหกรรม...

พวกฮิปปีจริงๆแล้วเป็นนักคิดหลายสาขาปรัชญาด้วยซ้ำไป รวมทั้งศาสนาพุทธด้วย แต่บังเอิญศาสนาพุทธที่แผ่ไปถึงฮิปปีนั้นไม่ใช่หินยาน แต่เป็นมหายาน หนักไปทางเซน และกัวีชยานทางทิเบต

ผมเป็นหนึ่งในขบวนการฮิปปี กัญชา หรือเซ็กซ์ เป็นส่วนประกอบ แต่แท้จริงเราเรียกร่องแม่กระทั่งกรพุดที่เป็นเสรี ซึ่งในอเมริกาไม่มีครับ อย่าคิดว่ามี อย่างนี้ว่ามีแต่ประเทศไทยของคุณกับผมเท่านั้น ในอเมริกานั้นแหละ ถ้าพุดไม่เข้าหูคนการเมืองก็โดนฆ่าเหมือนกัน

รงค์ วงษ์สวรรค์
มูมกาแฟร้านนายอินทร์ ท่าพระจันทร์
14 กรกฎาคม 2542”

“หลงกลิ้งกัญชา” ได้ถูกตีพิมพ์ครั้งแรกปีพ.ศ. 2512 ครั้งที่สอง พ.ศ. 2533 และครั้งล่าสุดคือพ.ศ. 2545 โดยครั้งนี้ได้มีการเพิ่มเนื้อหาบางส่วน มีการเปลี่ยนแปลงใหม่เพื่อให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง แต่ยังคงภาพประกอบเดิม

4. ข้อมูลเกี่ยวกับ “ฮิปปี”

ยุค 1960 ของอเมริกา ถูกเรียกว่ายุค "บุปผาชน" (Flower people) หรือวัยรุ่นเรียกตัวเองว่าบุปผาชน (Flower children) ในอดีตประวัติศาสตร์ชาติอเมริกั้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ธรรมดา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และชาวไร่ชาวนาพัฒนาตนเองขึ้นมาเป็นชนชั้นกลางของประเทศได้ เพราะการขายผลผลิต การเกษตรหลังสงครามที่ยากแค้นแสนเจ็บทุกขั้ทั่วโลก เมื่อมีรายได้ดีขึ้นความเป็นอยู่ก็ดีขึ้น พลังสำคัญที่ยกมาตรฐานครอบครัวกรรมกรให้ขึ้นมาเท่าเทียมชนชั้นกลางของอเมริกันก็คือบรรดาแม่บ้านหรือภรรยาตัวเอง จากการเป็นสมาชิกสมาคมครูและผู้ปกครอง ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน คุณแลดูอย่างใกล้ชิดและทำงานใกล้ชิดกับชนชั้นกลาง ความมั่งคั่งของยุคนี้เปิดโอกาสให้วัยรุ่นฟุ่มเฟือยมากขึ้น กำเนิดแฟชั่นของตนตามรสนิยมที่แตกต่าง ทำให้เกิดวัฒนธรรมวัยรุ่น (YOUTH CULTURE) นับตั้งแต่การแต่งกายจนถึงการพฤติกรรมประจำวัน เติบโตขึ้นเป็นผลผลิตของชนชั้นกลางที่ไม่เคยเผชิญกับสงครามและความขาดแคลน ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการหลงใหลลัทธิวัตถุนิยม(MATERIALISM)ของพ่อแม่ จึงเกิดการต่อต้านขึ้น เพราะแรงกดดันจากสงครามเวียดนามที่ฆ่าชีวิตคนหนุ่มสาวอย่างยี่ดยื้อและต่อต้านค่านิยมของบรรพบุรุษพิริวิตัน ที่ถือเอาการทำงานหนัก ความก้าวหน้าในชีวิต การเคารพกฎหมายระเบียบวินัย ยึดมั่นอยู่กับครอบครัวและนับถือตนเองในฐานะคนผิวขาวเชื้อสายแขกก่อน

หนุ่มสาวในยุคนี้ต่างพากันปลื้กตัวออกนอกกระเปียบของสังคมเดิม จนได้ชื่อว่าพวก "ฮิปปี" (hippies) หนุ่มสาวที่ต่อต้านสังคมที่เรียกตัวเองว่าบุพผาชนเหล่านี้ หันเข้าหายาเสพติดและดนตรี เป็นสื่อที่ระบาคทั่วโลก ยาเสพติดนิยมกัน ในหมู่ปัญญาชน เพราะทำให้เกิดความเคลิ้มฝันทำให้ผู้เสพคิดว่าตัวเองกำลังเกิด "มโนธรรมใหม่" (ที่ต่อต้านวัฒนธรรมดั้งเดิม) ทำให้เกิดความสุขสานาน และคลายความเครียด พวกฮิปปีไม่สนใจการเมืองเพราะถือว่าไม่จริงใจต่อกัน พวกเขาเรียกร้องความรัก ความซื่อสัตย์ ความเปิดเผย และความเป็นอิสระ ซึ่งถือว่าหาไม่ได้จากสังคม จึงเกิดการต่อต้านวัฒนธรรมสัดคกฎเกณฑ์ทางเพศสัมพันธ์ยึดถือค่านิยมใหม่ที่เชื่อว่า หญิงและชาย มีสิทธิอันชอบธรรมที่จะแสวงหาผู้ที่เข้ากับตนได้ในทางเพศสัมพันธ์ และยอมรับความวิปริตทางเพศอย่างออกหน้าออกตา

ปี1969 ใกล้เคียงทศวรรษ สภาพความเป็นอยู่ของพวกบุพผาชนเลวร้ายลง กลายเป็นคนข้างถนน (STREET PEOPLE) มีชีวิตรอนแรมเร่พเนจร และก่อความรุนแรงที่ทำหายกฎหมาย จนสังคมประณามว่า "ต่ำทราม ยังไม่โต นึกถึงแต่ตนเอง และไร้ความรับผิดชอบอย่างเห็นแก่ตัว" ปี 1970 สถานะการคลายความตึงเครียด หลังสงครามเวียดนามยุติ การต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนก็อ่อนกำลังลง ชุมชนของฮิปปี จึงอันตรธานไป เมื่อมีเจเนอเรชันใหม่ที่มีคุณภาพเข้ามาแทนที่

ในขณะที่เดียวกันที่ประเทศไทย การก้าวจากวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนเอง สู่วัฒนธรรมใหม่ (MODERNNITY) ที่ต่างยอมรับกันอย่างเปิดเผย และยอมรับอิสระเสรีในการดำเนินชีวิตและอิสระทางเพศ ธรรมชาติคนไทยอ่อนไหวจึงรับไวต่อสิ่งเร้าสัญชาตญาณดิบของมนุษย์ความชั่วทำง่ายกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความดี เพราะอำนาจฝ่ายดีของมนุษย์กระตุ้นง่ายกว่า มันมาพร้อมกับวัฒนธรรมความบันเทิงทั้งหลายที่เข้าถึงคนได้เร็วกว่า สิ่งที่เราได้จากฝรั่งจะเป็นด้านลบมากกว่าด้านดีที่จะต้องใช้เวลาในการสะสม การรับแต่ด้านลบอย่างรวดเร็ว จนกลายเป็นเรื่องปกติในสังคม "จากวัฒนธรรมนอก" (SPIRITUAL POLLUTION) กลายเป็น "วัฒนธรรมใหม่" (MODERNIT) ที่หึ่งไกลบรรพบุรุษเข้าไปทุกที

ด้วยพื้นฐานทางสังคม และวัฒนธรรมที่ต่างกัน เราอยู่กันอย่างประเทศที่อุดมสมบูรณ์และสงบสุขมานาน มีอิทธิพลส่งถึงระบบวิถีคิดในการดำเนินชีวิตจึงคนละแบบ หนุ่มสาวที่แยกตัวกันออกมาเผชิญโลกภายนอกจึงแตกต่างกัน หนุ่มสาวชาวอเมริกันออกมาต่อต้านสังคมและครอบครัว เพราะ ได้รับผลกระทบจากสงครามเวียดนาม จึงเกิดการประท้วงสังคมอเมริกัน รวมถึงโครงสร้างระบบสังคมโลกด้วยเพราะถือเป็นพันธะที่จะปฏิรูปสังคมของโลกให้บริสุทธิ์ผุดผ่องของไทยเรา หนุ่มสาวนิยมใช้ยากระตุ้น และสิ่งเสพติดเป็นแฟชั่น เพื่อความสนุกสนานบันเทิงเรริงใจ คนรุ่นนี้สุขสบายในช่วงที่บ้านเมืองไม่มีปัญหาใหญ่ร้ายแรง และเศรษฐกิจเติบโตเต็มที่ จึงไม่ผ่านกระบวนการปลูกฝังจิตสำนึกให้มึโลกทัศน์และวิถีคิดที่จะมองปัญหาบ้านเมืองเป็นเรื่องของตัวเอง

5. กลุ่มเป้าหมาย

เยาวชนและผู้รักการอ่านวรรณกรรมอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิเคราะห์และสรุปข้อมูล

1. สรุปข้อมูลเรื่อง “หลงกลิ้งกัญชา”

หนังสือเรื่อง “หลงกลิ้งกัญชา” มีบทนำ 1 ตอน บทความดั้งเดิม 14 ตอน และสร้อยบท 5 ตอน ได้แก่

ทศวรรษแห่งวิมลสิ่ง – วิปลาป

1. รวี มาคอสกี สงสัย
2. ผู้แห่งความระทม
3. พิชฐานของนักคิดหม้อ
4. ชมรมไร้เดียงสา
5. ถุดั่งใจ
6. ผู้ไขว่คว้าความว่างเปล่า
7. บุปผาชนไหลบ่าสู่เฮท - แอชเบอร์รี่
8. ศิลที่ศาสดาไม่เคยบัญญัติ
9. แมเรีย
10. “ถ้าทุกผู้ทุกตัวเอบออบอยู่ในรสมา”
11. สองชีวิต
12. แซมบท
13. อวสานของซูแซน ค. แห่งบ้านเลขที่ xxxx
(สร้อยบท)
14. มองฮิปปีในแง่วิชาสังคมศาสตร์
(สร้อยบท 2545)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๑๗๓ กูรู & ปูชิต ของบุปผาชน
 ๑๗๔ UNDERGROUND MOVIE ของบุปผาชน
 บนถนนในความหมายของ On the Road
 ทรายไม่ถามคลื่น

ทศวรรษแห่งวิเมลิ่ง – วิปลาป

เป็นบทนำเริ่มต้นเพื่อเข้าสู่บทต่อไป แรกเริ่มเกริ่นถึงตัวผู้เขียนเล็กน้อยให้ทราบว่าใครคือ มีอาซีฟไต ความมุ่งหมายที่มาอเมริกาและการใช้ชีวิตที่นั่น

ต่อมาจึงกล่าวถึงการก่อตัวของบีทนิคจากยุค 50 ไปสู่การก่อกำเนิดเป็นขบวนการฮิปปีในยุค 60 โดยมี ทิมอธี เดียร์ ปรระหนึ่งศาสตราจารย์ก่อการให้กำเนิดฮิปปี และเป็นผู้บัญญัติคำขวัญประจำใจของเหล่าบุปผาชนว่า

Turn On หมายถึง การปลุกต้นตัวเองเข้าไปในสภาพมึนเมาเพื่อค้นหาทรรศนะอันกว้างไกลของชีวิต

Tune In หมายถึง การสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยเมตตากรุณา

Drop Out หมายถึง การละทิ้งโลก

ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรม ลักษณะนิสัยจนถึงความเชื่อของฮิปปี และความรู้สึกของสังคมอเมริกันกับการปฏิบัติต่อฮิปปี

1. รวี มากอสกั ติงสย

รวี มากอสกั และ อดีตแฟนสาวศิลปินยาจกของเขาเธอชื่อ รูบี้ รูบี้ตีจากเขาไปเพราะได้พบกับผู้จัดการแกลลอรี่คนหนึ่ง เธออ่อนกับเขาจากนั้นเขายินยอมช่วยเหลือให้เธอได้แสดงงานที่แกลลอรี่นั้น ภาพของเธอเริ่มขายได้และรวีได้พบกับรูบี้อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเขารู้สึกได้ว่าเธอไม่ใช่รูบี้คนเดิมอีกต่อไปแล้ว

2. ผู้แหงความระทม

กล่าวถึงถนนเฮท – แอชเบอร์รี่ ถิ่นอาศัยของฮิปปี ไปถึงความเป็นอยู่ การฉวยโอกาสของพ่อค้าจากการมาถึงของเหล่าบุปผาชน ดำรวจซึ่งเป็นไม้เบื่อไม้เมากับฮิปปีที่มีพฤติกรรมรักธรรมชาติโดยการเด็ดดอกไม้ และพิธีกรรมยามดึกด้วยการนัดพบชุมนุมเพื่อ ไขปัญหาธรรมกับศาสตานิรนาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. พิษฐานของนักคิดหม้อ

สทิวอี้ นักคิดหม้อ กิล นักเขียนบทความหนังสือพิมพ์ใต้ดินของฮิปปี และตัวผู้เขียน ร่วมวงสนทนาถกกันว่าด้วยความหมายของ “ฮิป” ซึ่งจบลงที่สทิวอี้พิษฐานแก่ค่านิยมของสังคม เงินทุน (ในระหว่างการสนทนาผู้เขียนได้บรรยายถึงความรักใคร่ต่อเพื่อนร่วมโลกของกิลโดยการ เก็บหนอนที่พบเจอในสวนมาเลี้ยงอย่างรักใคร่เอ็นดู)

4. ชมรมไร่เดียวสา

บรูค อายุ 30 ปี ผู้เป็นนักหาคำไว้ในธุรกิจขายพรม “กันว้างข่มไปทั้งวันเหมือนหมาบ้า” รู้สึกเศร้าตรม หดหู่และรังเกียจตัวเอง เขาเบื่อหน่ายกับการดิ้นรนในโลกของทุนนิยม แต่ไม่สามารถหาทางออกให้กับจิตใจที่สับสนวุ่นวายนี้ได้ เขาเคยพยายามหาทางช่วยคลายทุกข์ด้วยการอาศัย คนตรีแจ๊สหรือกระทั่งปรึกษากับจิตแพทย์ แต่เขาก็ยังคงต้องขบเคี้ยวกับความทรมานอีกนานหลาย เดือน จนวันหนึ่งมีคนยื่นกัญชาให้เขาดูด

5. ฤดูแล้งใจ

ฮิปปีสามีภรรยาคนหนึ่งนามว่านายและนางทาลอน ทั้ง 2 พบรักกันที่ทะเลทรายที่ฮิวานา เพราะเขาเดินทางไปเพื่อรักษาโรคประจำตัว ส่วนหล่อน ไปเพื่อทำแท้งแต่กลับต้องพบกับหมอเถื่อนตกเป็นทาสกัญชาและต้องเป็นนางระบำเปลื้องผ้าเพื่อใช้หนี้ หลังจากทั้งคู่ 2 ได้พบกันวันนี้ นางทาลอนได้หนังสือปรัชญาเต๋าจากลูกค้าที่ลืมทิ้งไว้ เมื่อสามีของเธอได้พบกับหนังสือเล่มนี้ก็เกิดความคลั่งไคล้ ทั้งสองจึงย้ายถิ่นฐานมาที่ซานฟรานแล้วเช่าห้องเล็กๆอาศัยอยู่ด้วย

6. ผู้ไขว่คว้าความว่างเปล่า

บ่ายวันหนึ่งชายผู้หนึ่งเงยบึ้งลงเพื่อคุยกับเงาของตัวเอง ถกเถียงกันถึงเรื่องต่างๆ ปรัชญาจนถึงเรื่องที่เขาเห็นว่าเขานั้นช่างเกียจคร้านวันๆทำอะไรไม่ เขาตอบกลับด้วยถ้อยคำว่า “ปราชญ์นั้นแม้จะหลับเหมือนคนตาย แต่ปัญญาของเขากำลังทำงานมิใช่หรือ” เพียงเวลาไม่นานเงาของเขาหายไปด้วยพร้อมกับเมฆเข้ามาบดบังดวงอาทิตย์ เขาระลึกถึงนักบุญผู้หนึ่งในอดีตกาลที่ละทิ้งทางโลกแล้วออกธุดงค์ให้ผู้คนรู้จักความรักและพระเจ้า

7. บุปผาชนไหลบ่าสู่เฮท – แอชเบอร์รี่

เฮท – แอชเบอร์รี่ก่อนที่จะเป็นถิ่นอาศัยของชาวฮิปปีก่อนนั้นเคยเป็นย่านของชนชั้นกลาง เต็มไปด้วยสิ่งก่อสร้างที่เป็นสถาปัตยกรรมวิกตอเรียน ภายหลังจากชนชั้นกลางได้ย้ายถิ่นฐานทำให้เฮท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- แอชเบอร์ราวกับเมืองร้าง จนถึงการมาถึงของฮิปปีทำให้ที่นั่นกลับมีชีวิตขึ้นอีกครั้งด้วยสีสันอันแปลกประหลาดของบทเพลง การเรียกร้องเสรีภาพ และกัญชา แหล่งที่พวกเขา มักจะไปชุมนุมเพื่อพบปะพูดคุย ถกกันถึงปัญหาบ้านเมืองหรือปรัชญาคือ Drogstor Coffy และชักชวนเพื่อนฮิปปีที่ยังไม่มีแหล่งพักพิงไปพักค้างคืนที่บ้านตน ไม่ว่าจะด้วยการให้ค้างฟรีหรือแบ่งพื้นที่เพียงนิดในห้องเดียวคืนให้เช่าก็ตาม

8. ศิลที่สาสาดยังไม่เคยบัญญัติ

ผู้เขียนถูกเชิญไปปาร์ตี้ที่บ้านหลังหนึ่งจากการชักชวนของหญิงสาวที่ารู้จักกันที่ Drogstor Coffy กลุ่มฮิปปีเหล่านี้แตกต่างจากฮิปปีที่ผู้เขียนได้แนะนำไปในบทก่อนๆ พวกเขามีฐานะหน้าที่การงานมั่นคงมีที่อยู่เป็นหลักเป็นฐาน ในคืนนั้นพวกเขาเสพกัญชา ถกกันในเรื่องทัศนคติ สอดแทรกไปด้วยบทเพลงของศิลปินที่มีอิทธิพลต่อฮิปปี พูดคุยกันถึงเรื่องกัญชาในความคิดเห็นของบุคคลในอาชีพและวงการต่างๆ แล้วสนทนาปัญหาธรรมปรัชญาที่พวกค่านับถือ โดยไม่มีการร่วมเพศเข้ามาเกี่ยวข้อง

9. แม่เรียน

แม่เรียน เด็กสาวอายุ 18 ปี หนีออกจากบ้านด้วยความหลงผิดและเข้าใจแบบผิดๆในเรื่องฮิปปี แม่เรียนเบื่อหน่ายการไล่หน้ากักของสังคมชั้นสูง การที่พ่อแม่แสดงออกถึงการเอาใจใส่เธอว่าเป็นการรบกวนบงการชีวิต ที่นั่นเธอเช่าห้องอยู่กับเพื่อนชาย 2 คน คือนิกกีและปีเตอร์ พวกเขาเป็นนักศึกษาที่หันหลังให้กับมหาลัย ทั้งสองต่างมีความคิดคัดค้านรุนแรงต่อต้านสงครามเวียดนาม แม่เรียนมีความหลงใหลในบทกวี แมงมุม และสีลม ที่ห้องนอนเธอที่สีลมทั่วทั้งห้องแล้ววาดรูปแมงมุมตัวใหญ่ที่ดูน่าขยะแขยงไว้บนผนัง

10. ถ้าทุกผู้ทุกตัวเอิบอาบในรสเมา

เกล็นดา หลงใหลในประติมากรรมและกำลังพยายามฝึกฝนด้วยตัวเองเพื่อจะเป็นประติมากร เธอยังชีพด้วยเงินที่พ่อซึ่งเป็นจิตแพทย์ส่งมาให้ใช้จ่ายในแต่ละเดือนด้วยที่เข้าใจว่าลูกสาวของเธอเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย เกล็นด้าดื่มเหล้าซึ่งต่างจากฮิปปีทั่วไปที่ไม่ใครหลงใหลกับรสน้ำเมา

จบด้วยบทเพลงของบ็อบ ไคเลน “ผมจะรู้สึกเปลี่ยวใจ...” “ถ้าทุกผู้ทุกตัวเอิบอาบในรสเมา...”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11. สองชีวิต

ฮิปปีนางหนึ่งนามว่า เกย์ล อายุเพียง 20 ปี แต่เธอมีลูกติดอายุ 3 ขวบ ชื่อ ไมเคิล เดิมทีเกย์ลมาจากตระกูลผู้ดีมีอันจะกิน พ่อแม่ไม่รู้ว่าเธอมีลูกหรือถ้ารู้คงจะเกิดเรื่องใหญ่ ปัจจุบันเธอเช่าห้องใต้ถุนของบ้านในย่านนิโกรอยู่ร่วมกับฮิปปีครอบครัวอื่นซึ่งมีลูกโตกว่าไมเคิลเล็กน้อย และมักจะยื้อแย่งกลั่นแกล้งไมเคิลเป็นประจำตามประสาเด็ก สิ่งแวดล้อมไม่ได้เหมาะสมกับเด็กมากนักทั้งความเป็นอยู่ก็ขัดสน แต่เกย์ลก็พอใจจะใช้ชีวิตแบบนี้มากกว่าที่จะกลับไปอยู่ในกรงทอง เธอบอกว่าที่นี้ทุกคนมีเมตตาใจและไม่ได้ใส่น้ำกากเข้าหากัน ผู้เขียนบอกกับเธอว่า ถ้าเธอลูกไปให้สถานสงเคราะห์เลี้ยงจะเป็นการดีกว่าหรือไม่ เกย์ลตอบกลับมาว่า “ลูกของฉัน ใครจะมาพรากรมได้”

12. แซมบอท

เป็นการตอบคำถามที่ผู้อ่านเขียนจดหมายเข้ามา ซึ่งคำถามก็มีอาทิ เช่น

- ทำไมบุปผาชนจึงนิยมคลุกกุญชา
- ทำไมบุปผาชนจึงกระตือรือร้นจะเดินทางไปให้ถึงนิพาน
- คนที่ไว้ผมยาวรุงรัง เสื้อผ้าสกปรกและเดินเปลือยดินเป็นฮิปปีทุกคนหรือไม่

13. อวสานของชูแซน ค. แห่งบ้านเลขที่ xxxx

การตายอย่างปริศนาของชูแซน ค. บ่ายวันหนึ่งผู้คนที่สัญจรผ่านไปมาต้องงงกับร่างไร้วิญญาณที่หล่นลงมาจากชั้นบนของอพาร์ทเมนต์ ตำรวจสอบสวนจนทราบวักก่อนตายชูแซนอยู่กับเพื่อนชายบนห้อง ไมเคิล บล. เพื่อนชายของเอียงไม่ทราบเรื่องนี้ เพื่อนสาวสองคนที่เช่าห้องร่วมกับชูแซนจึงอาสาไปแจ้งข่าวให้ทราบ แต่ด้วยเป็นเวลาที่สับสนกับทางที่มีดเปลี่ยนทั้งสองจึงถูกกระทำมีดมีร้าย เมื่อตำรวจได้ตัวไมเคิลมาสอบสวนจนทราบว่าเขาอยู่กับเธอก่อนที่เธอจะตาย ทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางเพศ เสพกัญชา ถกกันถึงปรัชญา และนักเขียนที่ชูแซนคลั่งไคล้ ซึ่งก่อนตายนักเขียนรูปงามผู้นั้นได้ตั้งเสียดกับภรรยาคนสุดท้ายว่าหากเขาตายให้หล่อนตายตามไปด้วยด้วยความคลั่งไคล้ในผลงานและตัวนักเขียนผสานกับอาการเมากัญชาอาจเป็นสาเหตุที่ชูแซน ค. กระโดดลงมาจากตึกสูงจบชีวิตตัวเองในที่สุด

(สร้อยบท)

14. มองฮิปปีในแง่วิชาสังคมศาสตร์

เป็นการวิเคราะห์ฮิปปีในแง่มุมมองของสังคมศาสตร์ ถึงที่มาที่ไป ความคิดปรัชญาการก่อกำเนิดของขบวนการฮิปปี ลงลึกไปถึงบรรพบุรุษของฮิปปี รากศัพท์จากคำว่าฮิปพัฒนาสู่ฮิปปี และวงจร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บทที่ 5 ฤดูแล้งใจ
 บทที่ 6 ผู้ไขว่คว้าความว่างเปล่า
 บทที่ 7 บุปผาชนไหลบ่าสู่เฮท – แอชเบอร์รี่
 บทที่ 9 แมเรียน
 บทที่ 10 ถ้าทุกผู้ทุกตัวเอบอาบอยู่ในรสเมา
 บทที่ 11 สองชีวิต
 บทที่ 13 อวสานของซูแซน ค. แห่งบ้านเลขที่ xxxx

ภาพที่ 1 ภาพตัวอย่างของหนังสือ “หลวงกลั่นกัญญา” ที่ตีพิมพ์เมื่อปี พ.ศ. 2533

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2 ภาพตัวอย่างของหนังสือ “หลังกลืนกัญชา” ที่ตีพิมพ์เมื่อปี พ.ศ. 2545

3. วิเคราะห์วิธีและขั้นตอนการทำงาน

1. ศึกษาเนื้อเรื่องอย่างละเอียด ทำความเข้าใจในเนื้อหา
2. สรุปข้อมูลในแต่ละตอนของหนังสือ และหาหัวใจของเรื่องให้เจอเพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบภาพประกอบ
3. สร้างภาพประกอบและภาพลักษณ์ที่ชัดเจนให้หนังสือ โดยที่สามารถแสดงอารมณ์และเข้ากับเรื่องราวของหนังสือ
4. ศึกษาเทคนิคที่ใช้ เลือกใช้เทคนิควาดลายเส้นและสีน้ำ เพราะสามารถสร้างคมสนใจและสื่อถึงอารมณ์ของเรื่องในหนังสือได้เป็นอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

แนวทางในการออกแบบ

1. แนวทางในการออกแบบ

จากการวิเคราะห์และสรุปข้อมูล สิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดออกมาเป็นภาพประกอบคือ ประเด็นที่สำคัญของเนื้อเรื่องและอารมณ์ของเรื่องในแต่ละตอน โดยแบ่งเป็น 8 ตอน ปก และ สารบัญ รวมทั้งสิ้น 10 ภาพ

1. จากการวิเคราะห์และสรุปข้อมูลเนื้อหาเป็นแบบที่ตัวผู้เขียน คือคุณรงค์ วงษ์สรรค์ ให้คำจำกัดความว่า เซไม-พิคชั่น หรือนักวิจารณ์บางท่านก็เรียกว่านิยายกึ่งสารคดี โดยเนื้อหามีสองอารมณ์ผืนสานกันด้วยการถ่ายทอดเรื่องราวของฮิปปีโดยรวม และแล้วถึงความคิด ทรรศนะคติ ความ เป็นอยู่ของฮิปปีบางคน แต่ภาพประกอบที่นำมาใช้นั้นพบว่าเป็นภาพถ่ายของฮิปปีในยุคนั้น ซึ่ง สามารถถ่ายทอดได้แค่เพียงอารมณ์โดยรวมของหนังสือ แต่ไม่อาจสามารถถ่ายทอดอารมณ์ของ เรื่องในแต่ละบทได้หรืออาจจะ ไม่ได้เลยเพราะรูปที่นำมาประกอบเรื่องนั้นหาไม่มีความเกี่ยวข้องกัน เลย อีกทั้งรูปอาจจะเป็นสำเนาเดิมตั้งแต่การตีพิมพ์ในครั้งแรก จึงมีลักษณะไม่ค่อยชัดเหมือน ภาพถ่ายเอกสารเสียมากกว่า ในการออกแบบภาพประกอบครั้งนี้ข้าพเจ้าจึงเลือกใช้รูปแบบ ภาพประกอบที่เน้นในด้านการแสดงอารมณ์และใจความหลักของเรื่องออกมา

2. สร้างภาพประกอบและสไลด์ที่ชัดเจนของหนังสือโดยศึกษาศิลปะวัฒนธรรมของฮิปปี ในช่วงยุค 60 และ 70 พบว่างานศิลปะในช่วงนั้นจะเป็นงานที่ทำด้วยมือเพราะยังไม่มีคอมพิวเตอร์ งานจะไม่เนียบละเอียดเช่นยุคดิจิทัล และวัฒนธรรมของกลุ่มชนฮิปปีนั้นเกิดจากการเบื่อหน่าย การเอารัดเอาเปรียบของระบบทุนนิยม จนเกิดพฤติกรรมต่อต้านและประพฤติปฏิบัติตัวตรงข้ามกับ บรรทัดฐานของสังคมยุคนั้นด้วยการไว้ผมยาว ไม่ทำงานเพราะไม่ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของระบบ ทุนนิยม ใช้ชีวิตอย่างอิสระไปกับยาเสพติด เสียงเพลง และปรัชญาตะวันออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากข้อมูลที่วิเคราะห์มาข้างต้นจึงเลือกเทคนิคการวาดเส้น ซึ่งเป็นการวาดด้วยมือโดยตราฟจากรูปจริง ประกอบกันกับเทคนิคสีน้ำที่สามารถสื่อได้ถึงความอิสระสับสนของผู้คนในยุคนั้น เพราะสีน้ำมีลักษณะเฉพาะตัวคือความต่างและการรุกรานยอมรับกันของสีที่ต่างกัน

3. การออกแบบปก จากการศึกษารูปแบบของยุคนั้น ข้าพเจ้าจึงออกแบบให้ปกมีอารมณ์ร่วมกับยุคเก่าของไทย

4. สำหรับกราฟฟิคอิลลิเมนต์ในหนังสือ พบว่าในยุคที่บุปผาชนเฟื่องฟูมักจะมีการใช้สัญลักษณ์เลิฟ แอนด์ พีช ซึ่งเป็นสัญลักษณ์เพื่อเรียกร่องเสรีภาพและต่อต้านสงครามของฮิปปี และมีรูปแบบของภาพพิมพ์ หรือการสแตมป์ จึงนำรูปแบบเหล่านี้มาเป็นกราฟฟิคอิลลิเมนต์

2. การปฏิบัติงาน

1. เมื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหาและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียดแล้ว เลิรชหาภาพถ่ายและคลิปวิดีโอที่เป็นเหตุการณ์เกี่ยวกับฮิปปีในยุค 60 และ 70 เพื่อเข้าใจในอารมณ์ของยุคนั้นให้ได้มากที่สุด

2. ร่างภาพอย่างคร่าวๆเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ

3. เลือกภาพจากภาพที่หาได้จากอินเทอร์เน็ต(ซึ่งมีหลายร้อยภาพ) ที่สามารถนำมาใช้ในการทำภาพประกอบด้วยเทคนิคการดราฟ โดยผลงานจริงบางภาพอาจใช้ภาพต้นแบบมากกว่า 2 ภาพขึ้นไป และอาจมีการปรับบางส่วนจากภาพต้นแบบ

4. ดราฟภาพที่เลือกมาในกระดาษ โดยใช้ปากกาปากมาเส้น 0.005 และลงสีน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ภาพประกอบที่สมบูรณ์

ภาพที่ 3 ภาพปก

1. ภาพปก

ใช้ภาพแบบโคลสอัพหน้าตรงของหนุ่มฮิปปีคนหนึ่ง เพื่อเป็นการเชิญชวนผู้อ่านให้เกิดความสนใจกับเรื่องราวของฮิปปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ภาพสารบัญ

ภาพที่เป็นสารบัญเลือกออกแบบให้เป็นภาพของกลุ่มหนุ่มสาวฮิปปีที่มีความสุข ที่ศรียะ สวมมงกุฎดอกไม้ที่ดูไม่ประดิษฐ์ประคองดูจริงใจ เพื่อเป็นการนำผู้อ่านสู่เรื่องราวของฮิปปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

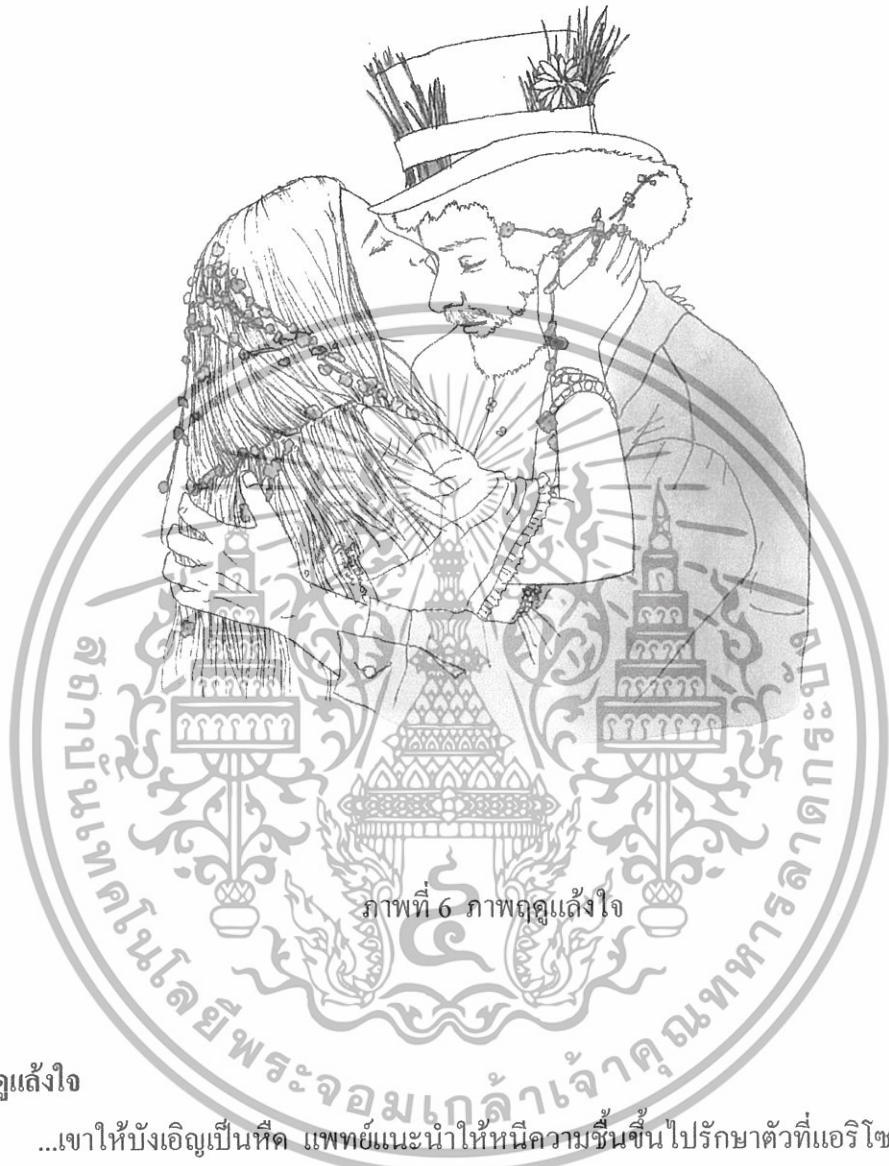
ภาพที่ 5 ภาพพิณฐานของนักคิดหม้อ

3. พิณฐานของนักคิดหม้อ

สทิวอู้ภูมิใจมากในการเป็นนักดนตรีของเขา ในบางวาระที่เขาได้รับเชิญให้บรรเลงในชมรมปียสัมพันธ์เพื่อสุนทรารมและรำฟิงถึงกาม

“กันพิณฐาน...” สทิวอู้ครวญมาในเสียงหัวร่อของเราและของเขา “กันพิณฐานให้บรรณาธิการหนังสือพิมพ์วอลล์สตรีทเจอร์แนลฉีกหน้ารายงานความเคลื่อนไหวในวงการไปซาทิงแล้วหมั่นติดตามราคาสินลงของธุรกิจกัญชาบ้างซิไวย่”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6 ภาพคู่แต่งงาน

4. ฤดูแต่งงาน

...เขาให้บังเอิญเป็นหิด แพทย์แนะนำให้หนีความชื้นขึ้นไปรักษาตัวที่เอริโซนา แล้วเขาก็ให้เบื้อแสนเบื้อดอกกระบองเพชรและแห้งผากของเอริโซนา เขาเฟียดจากที่นั่นด้วยหัวใจระบม หล่อน ข้ามแดนจากสหรัฐฯ ไปที่นั่นเพื่อรีดลูก เขารับหล่อนไว้ในฐานะคนไข้ของนักเลงเถื่อนเน้นด้วยวาจาและคมมีดว่า-หล่อนจะต้องชดใช้หนี้บุญคุณด้วยเงิน

ทาสีอน ยัง พบหล่อนหน้าเวทีระบำ

เขาหัวร่อพลอยเทียมแดงฉานที่หล่อนทัดไว้กับเปลือกสะคือ

แรกหล่อน โกรธจึง แต่ในนาที่ถัดมา บางอย่างในดวงตาโรยเศร้าของเขาเคঁความสงสาร

ออกมาจากหัวใจหมาดสุขของหล่อนได้เหมือนกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7 ภาพผู้ไขว่คว้าความว่างเปล่า

5. ผู้ไขว่คว้าความว่างเปล่า

และในความอลหม่านนั้น เขารู้สึกเหงาและเปลี่ยว คังนั้นเขาจึงคุยกับเงาของเขา ไขว่—เงาของเขา
 “การนั่งเฉยนั้นหรือคือการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์”
 “ปราชญ์นั้นแม้จะนอนหลับเหมือนคนตาย แต่ปัญญาของเขากำลังทำงานมิใช่หรือ”
 ยิ้มของเขาโรยความเยือกเย็นบนใบหน้า และราวกับเขาได้บรรลุถึงความว่างเปล่า
 เขาตะปบมือหยิบความว่างเปล่าของอากาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 8 ภาพนุปผาชนไหลบ่าสู่เฮท – แอชเบอร์รี่

6. นุปผาชนไหลบ่าสู่เฮท – แอชเบอร์รี่

เฮทและแอชเบอร์รี่ เป็นชื่อของถนนสองสายทอดมาชนกัน ในรัศมีสี่เหลี่ยมประมาณสิบห้า ช่วงตึกนั้น นุปผาชนอาศัยเป็นจำนวนมาก รวมเรียกว่า เฮท – แอชเบอร์รี่ และพวกเขาต่างไหลบ่าเข้ามาเนื่องแน่น ปลุกความเปล่าเปลี่ยวให้รื้นเรง และรินควมมีชีวิตให้กับความอ่อนโยนราวกับจะสิ้นใจของเฮท – แอชเบอร์รี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. แม่เรียน

เด็กครวญร่ำที่พากันหนีออกจากบ้านมาร่วมขบวนการ ความเป็นผู้อ่อนอาวุโสต่อโลกทำให้เกิดความเข้าใจผิดต่อการดำเนินชีวิตของบุปผาชนโดยสิ้นเชิง

แม่เรียนอายุเพียงสิบหก ผมของหล่อนสีประกายยุ่งเหยิง ผิวกายที่เคยเป็นชมพูนั้นซีดเผือกในห้องนั้นของบ้าน – รั้งนอนของแม่เรียนกับนิกกีและพีเตอร์ พร่างสีส้มจนพลอยรู้สึกเปรี้ยวทั้งในปากและความรู้สึก บนนั้นมีภาพเขียนของแมงมุมสีดำตัวเป้งได้เต็มผนัง “ดิฉันรักที่มันมีตีนมากกว่าสอง และขนตามขาและตามตัวของมันชวนให้นึกถึงการสังวาส”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 10 “ถ้าทุกผู้ทุกตัวเอิบอาบอยู่ในรสเมา”

7. “ถ้าทุกผู้ทุกตัวเอิบอาบอยู่ในรสเมา”

เพลงของคณะเรอะ บีเทิลส์ ในชุด A Day in the Life of, บรรเลง จอห์น เลนนอน คร่ำครวญ

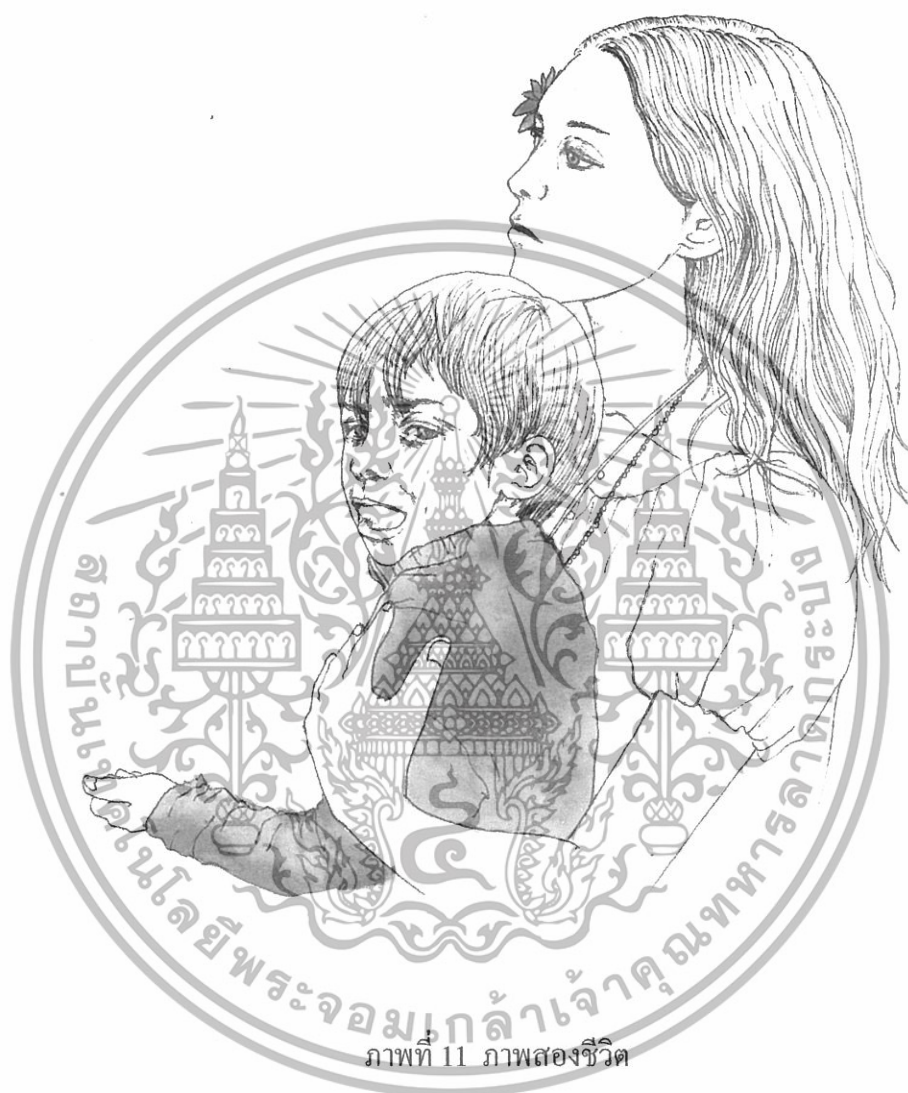
“ผมใคร่จะสะกดคุณให้หลง”

และจบด้วยโหยหวนของบ็อบ ไดแลน ผู้เป็นบรมแห่งเพลงโฟล์ค – ร็อก

“ผมไม่รู้สึกเปลี่ยวใจ...”

“ถ้าทุกผู้ทุกตัวเอิบอาบอยู่ในรสเมา...”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 11 ภาพสองชีวิต

8. สองชีวิต

ตามต่อมาคือเสียงแผร่ร้องของลูกชายอายุจวนสามขวบของหล่อน ร้องไห้จนหน้าย่น และบอกความรู้สึกหัวใจในดวงตาชุ่มโชกไร้เดียงสาคุณั้น และนั่นคือภาพอันแสนทรมานที่มันทนทรมานความรู้สึกของเราทุกคน

“คุณน่าจะฝากไม่เกี่ยวกับสถานเลี้ยงเด็กสงเคราะห์หรือบางองค์กรที่รับอุปถัมภ์” ข้าพเจ้าพูดจากความรู้สึกสุดแสนทนทาน

“ลูกของดิฉันใครจะพรากไม่ได้” หล่อนเข็ดคางและคือร้อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 12 ภาพอวสานของชูแซน ค. แห่งบ้านเลขที่ xxxx

10. อวสานของชูแซน ค. แห่งบ้านเลขที่ xxxx

“มันไม่น่าจะจบรียาเพียงนั้น ชูแซนของผมตายแล้วหรือ” ไมเกิ้ล บล. ตะโกนราวกับวัว
โง่โตนเชือดและได้ตำหนักกลับคืนมา เขาขบไบหน้ากับฝ่ามือและร้องให้เยี่ยงทารกเหม็นคาวนม
จากเต้าของแม่ และพรางคร่ำครวญ “...แต่ผมยังมีชีวิต ชีวิต ชีวิต”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. รูปแบบหนังสือ

ปกหนังสือ

ปกด้านหลัง – ปกด้านหน้า

ภาพที่ 13 ภาพ ปกด้านหลัง – ปกด้านหน้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดวางตัวอักษร

ภาพที่ 16 ภาพการจัดวางตัวอักษร 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 17 ภาพการจัดวางตัวอักษร 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 18 ภาพการจัดวางตัวอักษร 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พ.ศ. 1960 ของอเมริกา ดรูว์ ไฮเยอร์ส (Drew Hays) หรือที่รู้จักกันดีในนาม ดิวอี้ (Dewey) ในอดีตประวัติศาสตราจารย์ที่มหาวิทยาลัยชิคาโก และทำให้แนวคิดเรื่องความสนใจกลายเป็นเรื่องธรรมดา และทำให้แนวคิดเรื่องความสนใจกลายเป็นเรื่องธรรมดา

หนังสือที่แตกต่าง ทำให้เกิดวัฒนธรรมที่รุนแรง (DOWNSIDE) หนังสือที่แตกต่างเกี่ยวกับวิถีชีวิตที่รุนแรงและจริงจัง หนังสือที่รุนแรงเกี่ยวกับวิถีชีวิตที่รุนแรงและจริงจัง หนังสือที่รุนแรงเกี่ยวกับวิถีชีวิตที่รุนแรงและจริงจัง

พ.ศ. 1960 ของอเมริกา ดรูว์ ไฮเยอร์ส (Drew Hays) หรือที่รู้จักกันดีในนาม ดิวอี้ (Dewey) ในอดีตประวัติศาสตราจารย์ที่มหาวิทยาลัยชิคาโก และทำให้แนวคิดเรื่องความสนใจกลายเป็นเรื่องธรรมดา และทำให้แนวคิดเรื่องความสนใจกลายเป็นเรื่องธรรมดา

หนังสือที่แตกต่าง ทำให้เกิดวัฒนธรรมที่รุนแรง (DOWNSIDE) หนังสือที่แตกต่างเกี่ยวกับวิถีชีวิตที่รุนแรงและจริงจัง หนังสือที่รุนแรงเกี่ยวกับวิถีชีวิตที่รุนแรงและจริงจัง

พ.ศ. 1960 ของอเมริกา ดรูว์ ไฮเยอร์ส (Drew Hays) หรือที่รู้จักกันดีในนาม ดิวอี้ (Dewey) ในอดีตประวัติศาสตราจารย์ที่มหาวิทยาลัยชิคาโก และทำให้แนวคิดเรื่องความสนใจกลายเป็นเรื่องธรรมดา และทำให้แนวคิดเรื่องความสนใจกลายเป็นเรื่องธรรมดา

หนังสือที่แตกต่าง ทำให้เกิดวัฒนธรรมที่รุนแรง (DOWNSIDE) หนังสือที่แตกต่างเกี่ยวกับวิถีชีวิตที่รุนแรงและจริงจัง หนังสือที่รุนแรงเกี่ยวกับวิถีชีวิตที่รุนแรงและจริงจัง

ภาพที่ 19 ภาพการจัดวางตัวอักษร 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการได้ศึกษาโครงการ การสร้างภาพประกอบสำหรับหนังสือเรื่อง “หลงกลิ่นกัญชา” ทำให้ได้ข้อสรุปและข้อเสนอแนะจากโครงการดังนี้

1. การออกแบบภาพประกอบควรจะทำความเข้าใจและวิเคราะห์เนื้อหาอย่างละเอียดว่า ต้องการจะสื่อสารอะไร โดยสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่จะมาเป็นตัวแปรในการสร้างภาพ ให้สามารถสื่อสารได้ตรงตามจุดประสงค์
2. ควรศึกษาหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวในหนังสือให้มากที่สุด เพราะอาจมีประโยชน์ในการนำมาออกแบบภาพประกอบ
3. การวางแผนที่ดีเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ทำให้สามารถสร้างมาตรฐานในการทำงาน และสามารถแก้ปัญหาได้ทันทั่วทั้ง
4. การจัดสรรเวลาเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง หากเราให้เวลาในการสร้างสรรค์งานไม่เพียงพอ ปัญหาต่างๆรวมทั้งสภาพความไม่พร้อม ผลงานย่อมไม่สมบูรณ์ตามเจตนาที่ตั้งไว้
5. อย่ากลัวที่จะทดลองทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

รงค์ วงษ์สวรรค์. หลงกลิ่นกัญชา. พิมพ์ครั้งที่3. กรุงเทพฯ : แพร่สำนักพิมพ์, 2545

สังเขต นาคไพจิตร. หลักการออกแบบ. มหาสารคาม : ปริดาการพิมพ์, 2530

อนันต์ ประภาโส. เพื่อนตัวศิลปะและการออกแบบ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สีปประภา, 2542

<http://www.corbis.com/>

<http://www.carabao.net/>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้